

universitātes avīze

OTRDIENA,
16. APRĪLIS,
2002. GADS

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

pirmo reizi

№14

Šajā numurā

Dažādas stipendijas
- 2. lpp.

Studenti aicina ieviest
tiešo demokrātiju
- 4. lpp.

Viedokļi par juristu
studentu idejām
- 5. lpp.

Latvijas Universitātei – savs kapelāns

Māris Sants

Ar LU rektora profesora Ivara Lāča 15. marta rīkojumu augstskolā ir izveidots kapelāna amats. Lūk, kas teikts rīkojumā Nr. 1/37: "Lai radītu vidi studentu un personāla morālās, sadzīvības, intelektuālās un garīgās dzīves uzlabošanai, uzdod:

1. Izveidot Latvijas Universitātē kapelāna amatu, paredzot, ka kapelāns darbojas LU Teoloģijas fakultātes sastāvā.

2. Saimniecības pārvaldei nodrošināt telpas LU kapelāna darba veikšanai."

Teoloģijas fakultātes 15. februāra domes sēdē apstiprinātā kapelāna uzdevumu aprakstā ir dažādi šī amata pienākumi. Piemēram, tas, ka kapelāns piedalās mācību procesā – lekcijās, pēc mācībaspēku vai pasniedzēju uzaicinājuma – jauno studentu uzņemšanā, eksāmenos, darbu aizstāvēšanā, izlaidumos un citur. Viens no

viņa darbības veidiem ir lekciju cikli, kuri skar praktiskos ticības un dvēseles veselības jautājumus. Kapelāns ar studentiem un personālu tiekas individuāli, tas ir – konsultē, sagatavo lūgšanas un meditācijas, organizē un plāno dievkalpojumus ar mērķi veicināt studentu un personāla garīgo dzīvi, kā arī LU un Teoloģijas fakultātes svarīgāko notikumu atzīmēšanu. Kapelāna darbalauks ir plašs.

Par pirmo kapelānu LU vēsturē ir kļuvis Māris Sants – diplomēts matemātiķis, teoloģijas maģistrs, Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas mācītājs. Viņš kalpo Rīgā – Kristus Ev. lut. draudzē. Nu viņam ir arī akadēmiskā draudze.

Māris ir Universitātes cilvēks, un šī ir viņa atgriešanās savā augstskolā. Mūsu saruna notiek topošajā kapelāna darba kabinetā, par kuru Māris saka: "Vēlos te radīt vietu, lai cilvēkiem ir kur satikties, sanākt kopā, parunāties un lūgt Dievu.

Cilvēkiem, kas šeit nāks, nebūs obligāti jābūt kristiešiem ar noteiktu piederību. Gaidīšu ikvienu, kuram būs vajadzība parunāties."

- Šī ir atgriešanās, jo arī pats kādreiz esi bijis LU students. Ko guvi mācoties?

- Esmu beidzis Fizikas un matemātikas fakultāti. Pirmā izglītība bija matemātikas pasniedzējs. Mācības man nozīmē meklēt būtisko pašam savā dzīvē – kas esmu. Noskaidrot savu identitāti. Studējot teoloģiju, sāku arī vairāk to saprast. Savukārt studijas "fizmatos" man deva milestību uz zi-

6. lpp. ▶

Fakultātes vadība atskaitās studentiem

"Šāda tikšanās ir svarīga, jo ir nepieciešama atgriezeniskā saite starp fakultātes vadību un studentiem. No vienas puses, mēs it kā atrodamies barikāžu dažādās pusēs, jo ne vienmēr studenti būs apmierināti ar visu, ko viņiem saka un liek darīt fakultātes vadība un mācībaspēki, no otras puses, ir skaidri saprotams, ka arī mācībaspēkiem var būt sava nostāja daudzās jautājumos, kas ir atšķirīga no studentu nostājas. Skaidrs, ka pilnīgas vienprātības nebūs nekad (...).

Un tomēr, lai mēs viens otru labāk saprastu, lai jūs zinātu, ko fakultātes vadība domā un dara, un varētu arī atklāti, neslēpjoties uzdot savus jautājumus, notiek šī tikšanās." (K.

Balodis)

Pēc skaļām un plašu rezonansi guvušām diskusijām "Delfos", kur kaislības nebeidza virmot vairāku dienu garumā, pēc JFSP organizētās interaktīvās diskusijas fakultātes mājas lapā www.casus.lv, barikāžu dažādās pusēs atrodošies beidzot satikās "aci pret aci". 2002. gada 7. martā Universitātes Mazajā aulā notika Juridiskās fakultātes studentu un vadības tikšanās. Jāatzīst, studentu atsauce varēja būt lielāka, jo ne katru dienu viss dekanāta kolektīvs ir sastopams vienuviet, turklāt gatavs jūs uzklaustīt un atbildēt uz sasāpējušiem jautājumiem. (Pie tam, ne mazākā riska tikt aizraidītam no dekanāta sekretāres puses. Šī iemesla dēļ, kā izrādījās, daudzi

savu sāpi nebija spējuši izteikt agrāk.) Tomēr 14.00 aula bija gandrīz pilna, un diskusija varēja sākties.

Pēc augstāk lasāmajiem Kaspara Baloža ievadvārdiem JFSP priekšsēdētājs Daniēls Buks – Vaivads klātesošos iepazīstināja ar darba plānu un noteikumiem, lai "diskusija noritētu konstruktīvi un progresīvi". Lai ne tikai informētu par jau paveikto un vēl paveicamo, bet arī uzvedinātu klātesošos uz diskusiju, isus ziņojumus sniedza gan K. Balodis, kurš runāja par LUJF attīstības galvenajām prioritātēm, gan M. Lejnīks – par prioritātēm ārējo sakaru jomā, fakultātes naudas līdzekļu izlietojumu 2001. gadā un nākotnes prognozēm, savukārt J. Lazdiņš pastāstīja par JF absolventu

ta vietu darba tirgū šodien un nākotnē. Netika aizmirsti arī studenti – Didzis Dejus, LUJF Izglītības komisijas priekšsēdētājs, iepazīstināja sanākušos ar studentu pašpārvaldes vīziju un projektu par to, kā uzlabot studiju procesu un celt studiju kvalitāti Juridiskajā fakultātē.

D.Dejus savā ziņojumā skāra četrus problēmjautājumu blokus, kuri tika noskaidroti rudenis semestra sākumā, veicot studentu aptauju, proti:

1. Pasniedzēju attieksme pret mācību procesu.

2. Studentu darbs akadēmiskā gada laikā – tā novērtēšana.

3. Tehniskie resursi JF.

4. Akadēmisko saistību nepildīšana – tās sekas.

4. lpp. ▶

sports

Šogad uzvar LU

Pagājušo sestdien Jelgavā Latvijas Lauksaimniecības universitātes Sporta klubs sadarbībā ar LASS vadību organizēja nu jau tradicionālo Latvijas augstskolu darbinieku sporta pasākumu "Jampadracis – 2002". Tās ir sacensības dažādos, arī netradicionālos, sporta veidos, taču ar stingri noteiktu vērtējumu – kopvērtējumā tiek noteikta labākā augstskolas komanda. Šogad no 11 sporta veidiem ieskaitē tika vērtēti astoņi labākie.

Visus gadus, pateicoties US aktīvai organizācijai, šajos pasākumos piedalījušās arī mūsu Universitātes komandas, taču tāds panākums kā šogad – pirmā vieta kopvērtējumā – mums ir pirmo reizi. Pirmajās sacensībās Daugavpilī ieguvām trešo vietu, pagājušajā gadā Ventspilī saņēmām Ventspils mākslinieku darinātu balvu par otro vietu, bet šogad esam labākie!

No mūsējiem sacensībās piedalījās 22 pārstāvji, startējām visos 11 sporta veidos. Lai gan nevienā no tiem nebijām vislabākie, tomēr noslēgumā saņēmām visvairāk aplausu un skaistu stikla trauku ar konfektēm un šampanieti, otrajā vietā atstājot spēcīgo LLU komandu, bet trešajā – Nacionālās Aizsardzības akadēmijas komandu. Pavisam piedalījās 12 republikas augstskolu pasniedzēju un darbinieku komandas. Sivas ciņas noritēja visos sporta veidos, bet sevišķi jā-

11. lpp. ▶

Saņemtās Edgara Andersona stipendijas

Stipendiātu tikšanās ar LU mācību prorektoru J. Krūmiņu un Studiju daļas vadītāju L. Sprūgi

20. martā profesora Edgara Andersona piemiņas stipendijas 100 dolāru apmērā izsniegtas četriem Latvijas Universitātes studentiem – **Inesei Rožeinskai** - farmācijas bakalaura studiju pirmā gada studentei; **Ilzei Bankavai** – bioloģijas bakalaura studiju pro-

grammas pirmā gada studentei; **Andrejam Gordinam** – krievu filoloģijas bakalaura studiju programmas trešā gada studentam un **Jānim Flaksim** – socioloģijas bakalaura studiju programmas pirmā gada studentam.

Sveicam stipendiju konkursa uzvarētājus

LU bakalaurus un maģistrantus, kuri ir uzvarējuši stipendiju konkursā 2001./2002. m. g. 2. semestrī:

FIZIKAS UN MATEMĀTIKAS FAKULTĀTE

studentu **Aleksandru Vališeovski**; maģistranti **Oksanu Ščeguļnaju**.

ĶĪMIJAS FAKULTĀTE

studenti **Sarmīti Katkeviču**; maģistranti **Artu Blumbergu**.

EKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE

studentus - **Artūru Prauliņu**; **Nadeždu Krestjancevu**; **Irinu Andrejevu**; maģistranti **Ludmilu Bogdanovu**.

VĒSTURES UN FILOZOFIJAS FAKULTĀTE

maģistrantu **Edvinu Evertu**.

Konkursu sponsorējuši: a/s "DAT", a/s "SWH Rīga", va/s "Latvijas dzelzceļš", Rīgas Laku un krāsu rūpnīca, a/s "Grīndeks", BDO Invest -Rīga, LIF mērķprogramma "Izglītībai, zinātnei un kultūrai"

Vītolu fonds

Dibinātāji

Visā pasaulē cilvēki un uzņēmumi ziedo labdarībai. Vītolu fonds dibināts 2002. gada martā. Dibinātāji – Vilis un Marta Vītoli.

Mērķis

Ar Fonda pašu un citu fizisko un juridisko personu ziedojumu līdzekļiem veicināt izglītību Latvijā.

Prioritāte – stipendiju veidā palīdzēt spējīgiem, centīgiem maznodrošinātajiem jauniešiem, galvenokārt no lauku rajoniem, uzsākt studijas kādā no Latvijas augstskolām.

Piešķirtās stipendijas nosaukt ziedotāju vārdā.

Stipendijai piesakoties, jāiesniedz: 1) *Curriculum Vitae* (CV); 2) Motivācijas vēstule; 3) Vidējās izglītības dokumenta kopija; 4) Informācija par ģimenes sastāvu – vecāki (kur strādā), māsa, brāļi (kurā klasē mācās, kurā kursā studē, strādā); 5) Izziņa no pašvaldības par ģimenes materiālo stāvokli; 6) Divas rekomendācijas – viena no skolas direktora, direktora vietnieka mācību darbā vai klases audzinātāja (augstskolas rektora, pasniedzēja), otra no pagasta/pilsētas sociālā darbinieka; 7) Augstskolas izziņa (fakultāte, kurss, budžeta vai maksas grupa).

Aicinām dokumentus iesniegt Vītolu fondā:

Lāčplēša ielā 75 – III, Rīga, LV-1011, Latvija, Tālr.: 7280122; fakss: 7828523; e-pasts: vifonds@latnet.lv

Kontaktpersonas: **Vita Diķe** un **Lāsma Līdaka**

jaunumi

Atvēršanas svētki

Valodu mācību literatūras centra atklāšana notika 11. aprīlī Jāņa Rozes grāmatnīcā.

Valodu centrs ir izveidots ar mērķi popularizēt dažādu valodu apguvi Latvijā. Jau vairākus gadus firmas "Jānis Roze" sadarbības partneri ir vairākas ārzemju izdevniecības. Aktīvu līdzdalību Valodu mācību literatūras centra izveidē ir izrādījušas 15 izdevniecības.

Valodu mācību literatūras centra darbības virzieni:

Izdevniecību īpašie piedāvājumi, speciālas cenas un akcijas; ārzemju piegādātāju pārstāvju semināri, lekcijas un tikšanās; grāmatu pasūtīšanas iespējas pēc izdevniecību katalogiem; grāmatu paraugu izstādes; Britu padomes piedāvātās dailliteratūras izstādes; apmeklētāju informēšana par iespējām apgūt svešvalodas Latvijā.

Divi jubilāri

175. reizi pie lasītāja nācis Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Universitātes Astronomijas institūta gadalaiku izdevums "Zvaigžņotā Debess" – vecākais plaša profila populārzinātnisks žurnāls Latvijā.

28. aprīlī Jānim Ikauniekam – "Zvaigžņotās Debess" dibinātājam – paliek 90 gadu.

Latvijas Universitātes Vēstures muzeja zālē (Rīgā, Raiņa bulvārī 19) tematiska izstāde "Jānim Ikauniekam – 90 un Zvaigžņotā Debess – 175".

10. aprīlī IZM Izglītības informācijas birojā notika izdevuma "Salvēte! Latīņu valodas mācību grāmata" un M. Strada mācību līdzekļa Latīņu valodas konspektīvā gramatika – latīņu valodas mūsdienīgai un aizraujošai apguvei" atvēršanas svētki. Atbēlā no labās: LU mācībspēki Ilze Rūmniece un Māris Strads

Fonds medicīnas izglītības un zinātnes atbalstam

izsludina pieteikšanos uz GlaxoSmithKline finansēto konkursu

mācību literatūras izdošanai medicīnā 2002. gadā.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš – 2002. gada 31. maijs.

Informācija par konkursu un dalības noteikumiem:

GlaxoSmithKline Latvijas pārstāvniecībā

Bruņinieku ielā 5, LV-1001, Rīgā

Tālr: 7312687

Fakss: 731 2690

E-pasts: dzs14464@gsk.com

LU mājas lapā: www.lu.lv/jauna/jaunumi/konk.html

AML mājas lapā: www.aml.lv

Pirmā Latvijas augu noteicēja autoru atceroties

Ja mēs šodien kādam Bioloģijas fakultātes studentam jautāsim: "Kas bija JĀNIS BICKIS?", tad nebūs daudz tādu, kas varētu atbildēt. Taču šo indiņu autors, pēc savas profesijas botāniķis, nu jau pagājušā gadsimta četrdesmitajos un piecdesmitajos gados augus noteica, izmantojot Jāņa Bicka Latvijas augu noteicēju.

Ari visi biologi, kuri savu izglītību ieguva LVU Bioloģijas fakultātē, līdz pat 1956. gadam augus noteica ar šīs grāmatas palīdzību. 1956. gadā iznāca A. Pētersones un K. Birkmanes Latvijas PSR augu noteicējs, un iepriekšējo augu noteicēju pamazām aizmirsa.

Jānis Bickis dzimis 1877. gada 5. maijā Talsu rajonā, Vandzenē. Šogad aprit 125 gadi

kopš viņa dzimšanas. 1910. gadā viņš beidza Rīgas Politehniskā institūta Lauksaimniecības nodalījuma mācītis agronomu. No 1910. līdz 1933. gadam strādāja Priekuļu Lauksaimniecības skola.

1913. gadā J. Bickis dibināja Baltijas Bioentomoloģisko staciju Priekuļos, kuru vadīja līdz 1922. gadam, kad šī stacija tika pārcelta uz Rīgu. Tā nodarbojās ar augu kaitēkļu un slimību izraisītāju pētīšanu un apkarošanas metožu izstrādāšanu.

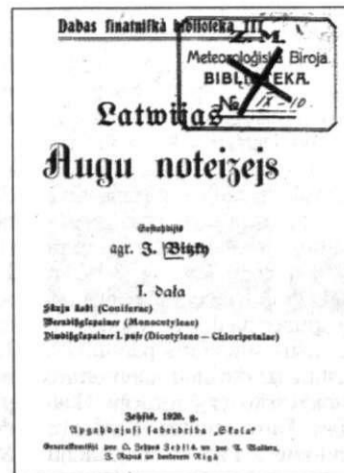
1919. gadā J. Bicki ievēlēja par docentu Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātes Fitopatoloģijas un entomoloģijas katedrā. 1923. gadā LU Filoloģijas un filozofijas fakultātē J. Bicki ievēlēja par lektoru bioloģijā.

Taču lielākais J. Bicka no-

pelnis ir Latvijas augu noteicēja sarakstīšana un izdošana. Šis noteicēja pirmais izdevums divās daļās iznāca 1920. gadā Cēsis. Tas bija pirmais augu noteicējs latviešu valodā, pēc kura turpat veselu pusgadsimtu studenti, skolotāji, skolnieki un visi Latvijas dabas draugi iepazīna bagāto un daudzveidīgo Latvijas augu valsti. J. Bicka Latvijas augu noteicējs pieredzēja piecus izdevumus. Pēdējais – piektais – izdevums nāca klajā 1946. gadā.

J. Bickis miris 1933. gada 18. novembrī.

Bioloģijas vēsturē spožu lappusi ierakstījis J. Bicka vecākais dēls Ivars, kurš beidza LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes Dabaszinātņu nodaļu, 1944. gadā

Latvijas augu noteicēja pirmā izdevuma titullapa

emigrēja un vēlāk Kanādā, Monreālā ieguva doktora grā-

Jānis Bickis

du biokimijā. Miris Otavā 1972. gada 14. oktobrī.

Dr. biol. emer. **EDGARS VIMBA**

Ernests Braštinš - latviskuma paudējs

Vienam no latviskās dzīvesziņas, latviskās kultūras celmlaužiem ERNESTAM BRASŅIŅAM - 110. dzimšanas un 60. nāves diena. LU Bibliotēkā līdz 3. aprīlim varēja apskatīt viņa piemiņas izstādi.

Fotoattēlos Ernests Braštinš redzams gan kā jauns, švītigs mākslinieks, gan viņam tradicionālajā tautas tērpā, var iegūt sīkākā ziņas par šī cilvēka dzīvi un darbu. Liela nozīme Ernesta Braštinā personības tapšanā bija mācībām tolaik prestižajā Sīglicā mākslas skolā Pēterpilī. Visu savu mūžu Ernests Braštinš iestājās

par latvietību, mūsu tautas godu un pašcieņu. Viņš bija latviešu strēlnieks, brīvības cīņu dalībnieks. Kad Latvija pirmo reizi izkaroja neatkarību, Ernests Braštinš pievērsās tēlotājam un lietiskajai mākslai, Latvijas vēstures izpētei, etnogrāfijai, kultūrpolitikai. Viņš ir latviskās reliģijas - dievturības - dibinātājs un spilgtākais pārstāvis.

1921. gadā Ernests Braštinš sāka vadīt Kara muzeju. Latvijas neatkarības gados viņš regulāri organizēja savu gleznu izstādes. Ne bez šī daudzpusīgā cilvēka līdzdalības iestājās liels un Latvijas vēsturei

nozīmīgs projekts: Latvijas pilskalnu izpēte. Šo pētījumu rezultāti apkopoti četrās grāmatās "Latvijas pilskalni", kuras var iepazīt arī LU Bibliotēkas lasītāji.

Traģisks bija Ernesta Braštinā mūža noslēgums pašos spēka gados - 50 gadu vecumā. 1940. gadā, sākoties Latvijas okupācijai, viņu apcietināja un deportēja, bet 1942. gada 28. janvārī nošāva.

Izstādē ļāva iepazīt Ernesta Braštinā sarakstītās daudzās grāmatas. Viens no viņa pamatdarbiem ir "Latviskas Latvijas labad", kurā iztirzāts arī šodien tik svarīgais latviskās

identitātes jautājums. Kā dievturu ideologs Ernests Braštinš savu viedokli izteicis grāmatā "Mūsu dievestības tūkstošgadīgā apkarošana". Kā Latvijas patriots viņš atklājis visos savos darbos, taču īpaši spilgti izpaužas grāmatā "Tautai, Dievam, Tēvzemei". Var teikt, ka arī paša Ernesta Braštinā mūžs bija kalpošana - tautai, Dievam un tēvzemei.

Visu mūžu Ernestu Braštinu nodarbināja jautājums: kas gan ir latviskums, kas isti mūs kā latviešus atšķir no citām tautām. Šis pārdomas ietvertas grāmatā "Latvija, viņas dzīve un kultūra". Ernestu Braštinu

allaž pavadīja doma, ka jaunatne jāaudzina nacionālpatriotiski. Tieši ar šādu mērķi rakstīta viņa "Tautības mācība" - kā novēlējums nākamajam latviešu paaudzēm ieaugt latvietībā.

Izstādē varēja iepazīt latviešu folklorai, garīgajai un materiālajai kultūrai vēltās Ernesta Braštinā grāmatas "Latvju dākskārtu dziesmas", "Latvju tiku mācības", "Latviešu ornamentika", "Latvju rakstu kompozīcija", "Beverīnas pilskalna vieta".

VĪJA APINĪTE

LU profesoram Jēkabam Prīmanim - 110

12. martā apritēja 110. gadskārtā, kopš dzimis pirmais latviešu anatomu un antropologs, latviešu anatomu skolas dibinātājs profesors JĒKABS PRĪMANIS.

Jēkaba Prīmaņa dzīves gaitas sākās Ādažu pagastā "Sautiņos" 1892. gada 12. martā. Jau bērnībā viņš iepazīna visus lauku dzīves labumus un sūrumus, savā turpmākajā dzīvē līdzī papņemat latviešu zemnieka sīkstumu, pamatīgumu un neatlaidību, kā arī nerimtīgās zināšanu alkas.

Pēc Ādažu pagastskolas beigšanas Jēkabs Prīmanis skolas gaitas turpināja Rīgā, Nikolaja ģimnāzijā, kuru sekmīgi absolvēja 1911. gadā. Tā paša gada rudenī viņš devās studēt uz Tērbatas universitātes Medicīnas fakultāti, bet 1913. gada rudenī - uz Pēterburgu, lai medicīnas studijas turpinātu Kara Medicīnas akadēmijā. 1918. gadā tika iegūts ārsta grāds kā *medicus cum eximia*.

1920. gadā Jēkabs Prīmanis uzsāka pedagoga un zinātnieka

gaitas Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē.

1926. gadā viņš aizstāvēja disertāciju "Ductus cochlearis ārējās sienas attīstība un uzbūve" un ieguva Latvijas Universitātes Dr. Med. grādu. Latvijas Universitātē Jēkabs Prīmanis lasīja lekcijas anatomijā, embrioloģijā un histoloģijā.

1925. un 1926. gadā kā Rokfeller fonda stipendiāts viņš tika komandēts uz ASV, kur strādāja histoloģijas un embrioloģijas jomā pie profesora G. C. Huberta Mičiganas universitātē. Zināšanas anatomijā Jēkabs Prīmanis papildināja pie profesora S. Mollīer Mīnhenes universitātē, savukārt histoloģijā - pie profesora J. Srdinko Prāgas universitātē.

1929. gadā Jēkabs Prīmanis tika ievēlēts par Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Anatomijas katedras vadītāju. Kopš 1930. gada viņš bija arī Medicīnas fakultātes Histoloģijas katedras pagaidu vadītājs, bet 1932. gadā tika ievēlēts par profesoru.

No 1938. gada Jēkabs Prīmanis kā ārsta profesors strādāja Latvijas Mākslas akadēmijā, kur studentiem lasīja plastiskās anatomijas kursu.

Profesors izstrādāja anatomisko terminoloģiju latviešu valodā, izdeva anatomijas terminu vārdnīcu latīņu, latviešu, vācu un krievu valodā.

Jēkabs Prīmanis ir sarakstījis vairākus darbus - anatomijas grāmatas par preparēšanas metodēm, par antropoloģijas pētīšanas metodiku. Izdots "Latviešu antropoloģiskais raksturojums", "Latviešu antropoloģiskās īpatnības", "Ievads antropoloģijas metodikā" u. c.

LU Medicīnas fakultātes Anatomijas katedras zinātniskā darba galvenais virziens bija anatomiskie un antropoloģiskie pētījumi. Līdz 1940. gadam tika izdarīti antropoloģiskie mērījumi 38 292 cilvēkiem dažādos Latvijas apvidos - Vidzemes jūrmalā, Cēsainē, Bauskas apkaimē, Jaunpiebalgā, Vecpiebalgā. Pētījumu rezultāti tiek apkopoti publikāci-

jās. 1929. gadā Jēkaba Prīmaņa darbs "Latviešu ķermeņa uzbūve Latvju dainās" godalgots ar Krišjāņa Barona prēmiju.

Ievēšanas cienīgas ir arī profesora Jēkaba Prīmaņa publikācijas Latviešu konversācijas vārdnīcā antropoloģijas, cilvēka anatomijas, histoloģijas un embrioloģijas jautājumos.

Jēkabs Prīmanis daudz ceļoja, lai Francijas, Šveices, Austrijas, Somijas, Norvēģijas, Zviedrijas universitātēs apgūtu anatomijas pētīšanas un pasniegšanas metodes. Kā Latvijas Universitātes pārstāvis profesors 1930. gadā piedalījās Starptautiskajā arheologu un antropologu kongresā Koimbrā (Portugāle) un 1938. gadā - Starptautiskajā antropologu un etnologu kongresā Kopenhāgenā (Dānija).

1944. gada vasarā profesors Jēkabs Prīmanis izceļoja uz Vāciju, kur turpināja aktīvu zinātnisko darbību. Viņš strādāja Jēnas universitātē kā asistents pie Anatomijas katedras, no

1946. līdz 1948. gadam bija anatomijas profesors Baltijas universitātē Hamburgā.

1948. gadā Jēkabs Prīmanis ieceļoja ASV, kur iesaistījās darbā Pitsburgas universitātē (Pensilvānija) kā anatomijas profesors. Viņš aktīvi darbojās arī sabiedriskajā dzīvē - bija Pitsburgas Latviešu biedrības un draudzes vadītājs.

Viņšaulē Jēkabs Prīmanis aizgāja 1971. gada 22. novembrī.

GITA TREIDE,
LU Bibliotēka

Latvijas Universitātē ieviesīs tiešo demokrātiju

Lai veicinātu akadēmiskās vides kvalitātes uzlabošanu un studentu interešu ievērošanu demokrātiskā līdzdalības procesā, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes studējošo pašpārvalde nolēmusi uzsākt pasākumu kopumu studējošo tiešai iesaistīšanai lēmumu pieņemšanā. Viens no pirmajiem darbiem ir bezprecedenta projekts: sākt nozīmīgu jautājumu nodošanu tiešai un vispārējai studentu nobalsošanai, kurā ikvienam studentam būtu tiesības piedalīties un izlemt. Šādas tie-

šas izlemšanas Universitātē iepriekš nav praktizētas.

Tiešās demokrātijas principu īstenošanu svarīgāko problēmu risināšanā paredzēts uzsākt vispirms Sociālo zinātņu fakultātē. Fakultātes pašpārvaldes vadība ir pārliecināta, ka nepieciešama lielāka studējošo iesaistīšana lēmumu pieņemšanā, kas viņus skar. Jau agrāk Universitātē virmoja neapmierinātība ar vadošo, it kā visus studentus pārstāvošo institūciju darbību, piemēram, sabiedrisko organizāciju "Latvijas Universitātes Studentu padome". Par šo institūciju

izvērsta asi kritizējoša diskusija kā elektroniskajā saziņas līdzeklī "E-studija", tā arī "Universitātes Avīzē", "Delfi" interneta portālā un citur.

Par rosinātā ceļa nozīmību stāsta Mārtiņš Kaprāns, LU SZF SP priekšsēdētājs: "Mums allaž nācies redzēt, kā paši studenti nemaz nezina, ko kurš LU dara - nav informēti par saistīti starp dažādām studentu institūcijām un viņiem pašiem. Lielākoties te atbildība jāuzņemas tiem, kas ilggađeji piekopuši slēgtu elitārismu LU studentu institūciju darba stilā. Mēs saprotam daudzgađo

studentijas funkcionāru idejisko nogurumu, taču ar šo priekšlikumu nākam kā ar pozitīvu impulsu turpmākām pārmaiņām demokratizācijas virzienā. Kā pašpārvaldes vadītājs šo nobalsošanu rezultātus uzskatīšu par tiešu instrukciju sev, un aizstāvēsim tos gan fakultātes, gan Universitātes institūcijās ar visām legālajām metodēm."

Pašpārvalde aicina visus studējošos, kuri jūtas piederīgi akadēmiskajai videi, iesaistīties tiešās demokrātijas projekta ieviešanā, lai veicinātu atklātību, studentu interešu

ievērošanu un studiju kvalitātes celšanu Universitātē. Bez katra aktīvas līdzdalības iespējas nav gaidāms, ka studentus uztvers kā nopietnu, stabilu partneri Universitātes autonomajā pārvaldē. Kā viena no pirmajām tiek gatavota vispārējā balsošana par stipendiju sadales kritērijiem.

Detalizētāka informācija - lu_soczin@inbox.lv

LU SZF SP priekšsēdētājs
MĀRTIŅŠ KAPRĀNS

Fakultātes vadība atskaitās studentiem

◀ 1. lpp.

Izglītības komisija sāka rosīgu darbu, lai izstrādātu rīcības modeli, kurš palīdzētu atrisināt sasāpējušos jautājumus. Tas ietver ne tikai papildu pienākumus pasniedzējiem (lekciju nekavēšana un nokavētā atgūšana visiem pieejamā laikā, rūpīgāka sagatavošanās lekcijām, referātu laicīga izlabošana, vienota vērtēšanas sistēma, kā arī tas, lai nepelnīti netiktu aizmirsts studenta darbs semestra laikā), bet arī studentiem - savu akadēmisko pienākumu laicīga un sistemātiska pildīšana, lai novērstu "tirgus laukuma atmosfēru" sesijas sākumā otrā stāva gaiteni, kad steigdam kārtot pēdējos vai tikai pirmos parādus. JFSP viedoklis - saistības jākārtē semestra laikā. Ja tas nav noticis, students pie eksāmena netiek pieļauts. Tas celtu izglītības kvalitāti, jo semestra darbs būtu neatņemama galīgās atzīmes sastāvdaļa. Students būtu ieinteresēts mācīties un kārtot saistības laikus. Semestra darbs tiktu novērtēts ar atzīmi, JFSP ierosinājums - četras balles, kuras attiecīgi varētu paaugstināt, kārtojot eksāmenu. Arī fakultātes presētīžs, kas, kā dzirdam, kritīties ar katru dienu, no tā tikai iegūtu. Vai, pastāvot šādai kārtībai, kāds varētu teikt, ka Juridiskajā fakultātē mācīties ir pavisam viegli, gada beigās nodot visus mājas darbus, no kārtot parādus un tapt laimīgi pie eksāmena?

Vēl kāda ideja, kura atbalstu guvusi arī no fakultātes vadības puses. Pasniedzēja vērtējums pēc dažādiem kritērijiem, kuru izteiktu studenti ar aptaujas palīdzību, tiktu izmantots kā viens no kritērijiem pasniedzēja atalgojuma noteikšanā!

Dekāna v. i., kā jau minēts, savā runā skāra fakultātes atfistības prioritātes:

1. Mācību un darba telpu sakārtošana.

2. Studiju kvalitātes uzlabošana. Skarot šo tēmu, K. Balodis izteica savu vērtējumu par Didža Dejus priekšlikumiem, piekrītot, ka, izliekot atzīmi, noteikti būtu jāņem vērā semestri paveiktais, kā arī tam, ka varētu ierobežot pašreiz pastāvošo pasniedzēju akadēmisko brīvību studentu novērtēšanā, lai vienādotu vērtēšanas sistēmu un prasības. Arī Didža ierosinājums par plašāku grupu darba izmantošanu semināros tika atzīts par labu, taču ar piebildi, ka tas nedrīkstētu ietekmēt darba kvalitāti un prezentācijai būtu arī "taustāms" segums.

"Vēl kāda ideja, kura atbalstu guvusi arī no fakultātes vadības puses. Pasniedzēja vērtējums pēc dažādiem kritērijiem, kuru izteiktu studenti ar aptaujas palīdzību, tiktu izmantots kā viens no kritērijiem pasniedzēja atalgojuma noteikšanā!"

Pievēršoties jautājumiem par auditoriju remontu, problēmām, kas saistītas ar Sociālo zinātņu bibliotēkas darba laiku un datorklasēm, mūs sagaidīja patīkami pārsteigumi. Piemēram - jauna datorklase ar 21 jaunu datoru, kā arī solījums tuvākajā laikā atrisināt jautājumu par bibliotēkas darba laika pagarināšanu, arī iespējamo darbu sestdienās, kas tomēr ir saistīts ar papildu naudas resursu nepieciešamību, kas kā allaž ir galvenā problēma. Auditoriju estētiskais izskats un tehniskais iekārtojums uzlabosies.

Māris Lejnīeks savu ziņojumu sāka ar informāciju par paveikto darbu ārējo sakaru veicināšanas jomā. Pamatā darbs norisinās trīs jomās - jau esošās sadarbības veicināšana un uzlabošana, pamatā ar Vācijas un Šveices universitātēm. Sarunas par sadarbību saktas arī ar Francijas un Skandināvijas

universitātēm, lai dotu iespēju pavadīt semestri ārvalstīs arī angļiski un franciski runājošajiem studentiem. Norit arī aktīva darbība pie vieslektoru uzaicināšanas. Pašreiz, pateicoties Eiropafakultātei, ir labi nosegts angļiski un vāciski runājošais segments. Ar nākamo semestri sākas samērā plašs piedāvājums no franču puses.

Ziņojuma otrā daļa - informācija par fakultātes budžeta līdzekļu izlietojumu 2001. gadā. Jauns darba virziens ir Infodienas par jurisprudences studiju iespējām ārzemēs.

Jāpiebilst, ka grāmatveidības atskaiši kopijas visi interesenti var apskatīt un izpētīt JFSP mājgađās telpās.

Pēc šāda visnotaļ pesimistiska noteikuma varēja sākties galvenā - jautājumu un atbīžu daļa. Jāpiebilst, ka K. Balodis izteica viedokli, ka jautājumus būtu labāk uzdot "skalji un drosmīgi", nevis rakstveidā, kā, diskusiju sākot, piedāvāja Daniēls Buks - Vaivads, tomēr, neraugoties uz šo uzmuntrinājošo uzaicinājumu, rakstiski iesniegtu jautājumu skaits nomāca "skaļo un drosmīgo" skaitu.

Jautājumi skāra visas iespējamās jomas - sākot no bibliotēkas darba laika, kas varētu būt izdevīgs ikvienam, bet ne studentiem, līdz pat valsts eksāmenu kārtīšanai. Protams, tika pieminēta arī ēdnīca, kura, kā izrādās, savu plaši pazīstamo īpašību dēļ ieguvusi skanīgu neoficiālo nosaukumu Riebumiņš. Taču liekas, ka nākamgad to varēsim droši aizmirst - ēdnīcas apsaimniekotāji mainīsies. Jānos - kādu somu firmas FAZER meitas uzņēmumu - par labiem atzinumi vesela vērtētāju komanda. Tātad gaidīsim septembrī!

Arī rotācijas shēma un ar tās norisi saistītie jautājumi bija izraisījuši daudzus "kas" un "kāpēc", piemēram, kādi priekšnoteikumi tiks ņemti vērā. Par šo jautājumu drīzumā lems Juridiskās fakultātes Dome.

Sanākušie bija noraizējušies arī par starpbrīžu garumu un iespējamajām pārmaiņām šajā ziņā. Diemžēl liekas, ka nekādas pozitīvas pārmaiņas nevaram gaidīt - no LU vadības saņemta tikai neoficiāla atbilde, ka starpbrīžu garumu mainīt nav iespējams, jo šāda sistēma ir kopīga visām LU fakultātēm.

Milzīga bija arī studentu interese par visnotaļ lielā noslēpumainībā tītajiem centralizētajiem atskaitījumiem. Uz šiem jautājumiem izsmelošas atbildes sniedza Lejnīeka kungs. Pamatdoma - mēs tomēr esam LU struktūrvienība un nevaram pateikt: "Nē, ne-

dosim naudu nevienam citam, jo tā ir tikai mūsu". Jārēķinās, ka bagātākajām fakultātēm allaž būs zināmā mērā jāuztur nabadzīgākās.

Jāmin arī neizpratne par to, kādēļ maksas studentiem par saviem līdzekļiem jādotē zināms skaits maksas studentu. To izraisa fakts, ka valsts pasūtījums ir mazāks par LU Senāta noteikto budžeta vietu skaitu. Taču K. Balodis uzskata, ka šāda situācija, kuru kāds no klātesošajiem nosauca par labdarību, tomēr nav pilnībā izskaužama, jo LU tomēr ir valsts augstskola un iespējas iegūt izglītību ir jādot pēc iespējas plašākam cilvēku lokam.

Arī telpu trūkums, kam gan atrisinājums, liekas, nav redzams, bija viens no tematīem, par kuru tika uzdots visvairāk jautājumu.

Protams, tika skartas arī citas ne mazāk svarīgas jomas: pasniedzēju kavētās lekcijas, vietu trūkums grupās noteiktos priekšmetos, dusmīgas sekretāres. Šeit noteikti jāmin Lejnīeka kunga ieteikums - neklusēt, bet iet un par visu droši runāt ar fakultātes vadību, rakstīt oficiālus iesniegumus, jo neoficiālai informācijai var sekot tikai neoficiāls aizrādījums.

Secinājumi? Protams, šajā rakstā jūs neatradīsiet pilnīgu informāciju un visas sarunas atferejumu, tikai svarīgākos un biežāk uzdotos jautājumus, taču par pašu tikšanos līdz šim ir saņemtas vienīgi pozitīvas atsauksmes, gan no fakultātes vadības, gan studentu puses, kā arī ierosinājums, lai tādā notīktu regulāri.

LINDA AUSTERE,

linda_austere@one.lv, JFSP

Kļūdu labojums

"Universitātes Avīzes" Nr. 13 raksta "Vakara realitāte" 7. lpp. 1. rindkopā jālasa: "Tas ir izvēles kurss "Mākslas vieta izglītībā un keramika kā specifiska radošā darba metode."

Vai studentiem jānosaka pasniedzēju algas?

Armands Lucijanovs

Sanita Muižniece

Andris Remerts

Anda Lase – "UA":

- Vai studenti varētu ar savu vērtējumu noteikt pasniedzēju algu? Aptaujāto Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes mācībspēku atbilde uz šo jautājumu pārsvarā ir noliedzoša. Tiek pieļauta iespēja, ka studenti zināmā mērā varētu vērtēt darba kvalitāti, kompetenci. Izskan arī viedoklis, ka apmaksā par pasniedzēja darbu tomēr ir vadības kompetence un ka demokrātija pie mums vēl nav tik augstā līmenī. Tiek uzsverts fakts, ka students gan varētu vērtēt studiju kursa saturu, tā kvalitāti, bet ne noteikt maksu par pasniedzēja darbu. Tika atzīmēts, ka students vērtējumā bieži pamatojas uz savām antipātijām, simpātijām emocionāli, nevis profesionāli.

Ērika Lanka – LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes lektore:

- Ja mēs vēlamies paaugstināt studiju kvalitāti, tad studentu viedoklis par apgūstamo kursu saturu ir svarīgs nosacījums šajā procesā. Jebkurš no mums, docētājiem, spēj atcerēties pāris momentu no savas studentu dzīves, kad sēdējām lekcijās, klausījāmies kaut ko nebaudā-

mu un domājām: "Nu ko es te daru? Kāda jēga tam visam? Zemē nomests laiks!" Tikai tad mēs nedrīkstējam izteikt savu viedokli skaļi.

Redzu, kā mani pieredzējušie kolēģi paši ļoti uzmanīgi "tur roku uz pulsa" – jautā studentiem, kas patīcis, kas – ne. Arī es semestra beigās (obligāti pēc atzīmju izlikšanas) lūdzu izteikt viedokli par kopīgo darbu, īpaši – kritiskas piezīmes, un regulāri šīs atsauksmes pārlasu, lai savā darbā iespēju robežās ņemtu vērā studentu domas.

Taču studentu viedoklis ir skats no malas. Darba saturu var vērtēt tikai profesionāli, bet tie, kas sēž auditorijās, tādi vēl nav. Jāatzīmē arī ētiskie aspekti – prasīgs, stingrais pasniedzējs var nebūt ieredzēts, docētāji var pārāk pielāgoties auditorijas diktātam, un attieksme pret studijām kopumā varētu mainīties. Jāatrod kāds cits risinājums, tikai jāvēlas to atrast.

Andris Remerts – LU Filoloģijas fakultāte:

- Domāju, ka ideja par to, ka studenti varētu noteikt pasniedzēju algas, ir galīgi nesolīda attiecībā pret pašiem pasniedzējiem. Viņu vērtēšana taču nebūs objektīva. Būs vairā-

ki ar kaut ko neapmierināti studenti, kas tad nu arī būs tie, kuru dēļ pasniedzēji saņems mazākas algas. Es domāju, ka studentiem nebūtu jānosaka pasniedzēju algas. Varbūt viņi varētu izvērtēt kvalitāti, to, kādi pasniedzēji ir lekcijās, bet ne jau viņu atalgojumu.

Sanita Muižniece – LU Moderno valodu fakultāte:

- Es neesmu gatava noteikt pasniedzēju algas lielumu. Nezinu, vai studentiem to vispār vajadzētu darīt. Jā, par to viņiem varētu tikt uzdoti jautājumi, likts aizpildīt kaut kādas tabulas. Tad es varētu pateikt – tas pasniedzējs māca labi, turpretī tas – slikti. Taču diez vai es spētu būt pietiekami objektīva. Nezinu, vai pēc šāda vērtējuma būtu solīdi noteikti pasniedzēju algas lielumi.

Armands Lucijanovs – LU Filoloģijas fakultāte:

- Personīgi es neesmu gatavs noteikt pasniedzēju algas lielumu. Taču esmu gatavs izvērtēt viņu pasniegšanas mākslu. Teiksim, ja tiktu dota kaut kāda vērtēšanas sistēma, es varētu novērtēt, kā viņi pasniedz to vai citu priekšmetu. Ja tiktu piedāvāti kaut kādi atalgojumu varianti, tad es varētu piekrist vai nepiekrist kādam no tiem. Runājot par objektivitāti, uzskatu, ka es spētu būt objektīvs. No vienas puses, studentiem primārā ir pasniedzēju kvalitāte, nevis viņu algas lielums.

Juris Čālis – LU Teoloģijas fakultātes dekāns:

Katra universitāte vēlas celt savu kvalitāti. Un katrai no tām, un īpaši Latvijā, jācinās ar jautā-

Skaidrīte Lasmane

Juris Čālis

Ērika Lanka

jumu, kā paaugstināt pasniedzēju algas. Latvijā šai ziņā ir katastrofālā stāvoklī tādā nozīmē, ka ar algām, kas tiek maksātas akadēmiskajam personālam, mēs nepiesaistām labākos un izcilākos mācībspēkus. Un tad ir jautājums, vai ar šādu priekšlikumu mēs sasniegsim šos divus mērķus? Mana atbilde ir: "Nē!" – tā iemesla dēļ, ka patiesībā mēs radīsim mehānismu, ar kuru jau tā nepietiekošos līdzekļus izdalīsim vēl uz nelielo mācībspēku skaitu: vienu šīs mazās saimītes grupu paaugstinot, bet otru – pastumjot apakšā. Domāju, tas būs neveselīgi koleģialitātes ziņā, kas ir viens no akadēmiskā darba pamatakmeņiem. Tas graus fakultāšu sadarbību. Drīzāk vajadzētu cīnīties un ieguldīt spēkus, kā varētu panākt lielākus ienākumus, nevis izdomāt sistēmu – tā jau tik necīģo "naudas pudīņu" izdalīt vēl nevienlīdzīgāk.

Skaidrīte Lasmane – LU Vēstures un filozofijas fakultāte:

Studentu aptauja atbalstāma un demokrātiska lieta. Tāds savdabīgs spoguļis, un spoguļošanās taču atzīstama par normālu sastāvdaļu. Ko var darīt, ja

reizēm tā spoguļa virsma rāda ne visai patīkamas, pat sāpīgas, iepriekš nepamanītas lietas. Zināms, ka pasniedzējs nevar būt pati pilnība, lai kā mums cilvēcīgi gribētos, lai tā būtu. Atsauksmes ir pašpilnveides virziena rādītājs un stimulē. Ne pārāk ērts, bet laikam taču vajadzīgs.

Vajag tikai pierast. Gan atsevišķi, gan kopā ar kolēģiem bieži un uz savu roku esam aptaujājuši studentus un kaut ko nepamanītu – priecīga un sāpīga pārdzīvojuma vērtu ir izdevies atklāt. Valsts Administrācijas skolā un kursos, piemēram, bez aptaujām darbs nav domājams. Arī Oksfordas universitātē, kurā šogad izdevās pabūt, pasniedzējs izdala anketas par savu lasīto kursu, lai savāktu nevis aktīvi rakstītās atsauksmes. Tur attiecībā uz studentiem tā ir brīvprātīga izvēle.

Viss galu galā ir atkarīgs no tā, kā uz aptaujam skatīties – kā uz bargu uzraudzības un kontroles instrumentu, kas no ārienes uzspiests, vai kā uz pasākumu, kas neatrisina visas, bez vismaz kādu no nepilnībām.

Materiālu sagatavoja
GITA LIEPIŅA un ANDA LASE

konference

Par tiesību studiju programmu reformu projektiem

5. aprīlī LU Lielajā aulā notika Eiropafakultātes organizēta un Juridiskās fakultātes atbalstīta konference par tiesību zinātnes studiju programmu reformu Latvijas Universitātē.

Konferencē, ko atklāja rektors prof. Ivars Lācis un prorektors prof. Juris Krūmiņš, piedalījās LU mācībspēki un studenti, Eiropafakultātes vieslektori, Izglītības ministrijas, Eiropas Integrācijas biroja un citu valsts institūciju pārstāvji, kā arī dalībnieki no Dānijas un Vācijas. Konferencē bija pārstāvētas arī citas augstskolas, kas piedāvā juridiskās izglītības programmas – Latvijas Policijas akadēmija, Rīgas Juridiskā augstskola un Biznesa institūts RIM-PAK-Livonija.

Konference bija noslēgums

LU konkursam par labāko Juridiskās fakultātes pamatstudiju programmas un maģistra studiju programmas reformu projektu. Konkurss, kura idejas autors bija Eiropafakultātes direktors Gustavs Kristensens, tika izsludināts 2002. gada rudenī. Konkursā ar saviem projektiem piedalījās divas LU Juridiskās fakultātes studentu komandas.

Konferences ietvaros notika gan Latvijas mācībspēku, gan arī Dānijas un Vācijas universitāšu juridisko fakultāšu profesoru uzstāšanās par juridiskās izglītības reformu un pilnveidošanas jautājumiem. Juridiskās fakultātes dekāna v. i. Kaspars Balodis uzsvēra, ka Juridiskā fakultāte gatavojas modernizēt savas studiju pro-

grammas, ņemot vērā Eiropas valstu izglītības ministru pieņemtā Boloņas deklarācijā paustos ieteikumus, un studentu iesniegtie projekti varētu dot vērtīgus impulsus studiju programmu pilnveidošanai. Dāniju konferencē pārstāvēja un ar ziņojumu par tiesību studiju pilnveidošanas jautājumiem uzstājās Dienviddānijas universitātes profesors Niss Jūls Klausens, bet Vāciju – Humbolta universitātes profesors Kristiāns Kirchners un Mēklenburgas-Priekšpomerānijas zemes Tieslietu valsts eksaminācijas pārvaldes direktors Jorgs-Pēters Viks. Latvijas Rektoru padomes un Izglītības ministrijas pārstāvji sniedza ziņojumus par Boloņas deklarācijas principiem un to ietek-

mi uz augstāko izglītību Latvijā, kā arī par izglītības standartu izstrādāšanas gaitu Latvijā. Notika arī diskusija par juridiskās izglītības reformu problēmām.

Konferences kulminācija, neapšaubāmi, bija Juridiskās fakultātes studentu iesniegtu projektu apspriešana un Eiropafakultātes sponsorēto naudas balvu piešķiršana. Studentu komandu iesniegtos projektus vērtēja un balvas piešķīra divas komisijas. Pirmās komisijas sastāvā bija Juridiskās fakultātes mācībspēki, Eiropafakultātes vieslektori un citi tiesību eksperti, bet otru – studentu komisiju – izveidoja Juridiskās fakultātes Studentu pašpārvalde. **Mācībspēku un ekspertu komisija pirmo balvu pie-**

šķīra projektam, kura autori bija Daimārs Škutāns, Debora Pāvila un Edmunds Broks. Viņu piedāvātais projekts paredz četru gadu bakalaura studijas un vienu gadu ilgus maģistra studijas. **Studentu komisija pirmo balvu piešķīra Laines Škobas, Jūlijas Petkevičas un Elizabetes Krivcovas projektam,** kurā ieteiktas trīsarpus gadu bakalaura studijas un pusotra gada maģistra studijas. Studentu iesniegtie projekti bija izvērtoti ļoti rūpīgi un augstā līmenī, ko vienprātīgi atzina visi konferences dalībnieki.

Asoc. prof. KASPARS BALODIS,
LU Juridiskās fakultātes dekāna v. i.

Latvijas Universitātei – savs kapelāns

◀ 1. lpp.

nātni, cieņu pret loģiku, pret saprātu. Tas ir ļoti būtiski arī ticības lietās.

Vēl esmu studējis teoloģiju maģistrantūrā Londonas universitātes *Oakhill* koledža. Tagad mācos psihoorganisko analīzi Franču Psihoorganiskās analīzes institūtā. Manā dzīvē šis jau ir 14. gads, kopš studēju. Taču blakus tam allaž esmu arī strādājis. Deviņus gadus esmu bijis slimnīcu kapelāns – gan P. Stradiņa slimnīcā, gan Onkoloģijas centrā, gan Neredzīgo pansionātā.

- Kā kļuvi par LU kapelānu?

- Sākās ar to, ka pagājušajā semestrī mani uzaicināja lasīt lekcijas pedagogiem Teoloģijas fakultātē. Pirmoreiz dzīvē Universitātē lasīju kādu garāku kursu. Līdz šim biju lasījis pa vienai lekcijai dažādās universitātēs. Kad kurss beidzās, man bija žēl aiziet. Tad no fakultātes mācībspēkiem uzzināju, ka tiek rīkots konkurss pretendentiem uz jauno – kapelāna – amatu. Piedalījos tajā un ieguvu šos pienākumus.

- Kas vēlies būt šai draudzei?

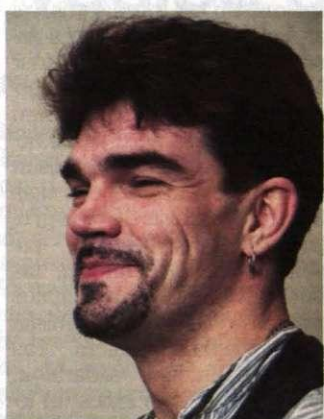
- Vēlos būt blakus un tieši tur, kur mēs meklējam savu identitāti. Piemēram, nāve ir krīze, kurā cilvēks kaut kādā ziņā apšaubā savu identitāti. Studiju laiks ir arī tas brīdis, kad cilvēks meklē savu identitāti, t. i., ko gribu dzīvē panākt, kāda ir manas dzīves jēga. Manuprāt, tas dzīvē ir viens no svarīgākajiem jautājumiem. Studiju laikā cilvēki arī precas – kad atrod viens otru. Vai arī sāpēs nespēj atrast viens otru. Tie visi ir identitātes jautājumi.

- Pasaules universitātes kapelāna amats ir tradicionāla un pierasta lieta. Kā šajā ziņā atšķirsies LU?

- Lielajās, bagātajās universitātēs ir nevis viens kapelāns, bet daudzu konfesiju pārstāvji. Pie mums tā nebūs. Līdz ar to, šeit esot, mans uzdevums varbūt ir sarežģītāks, bet arī daudz interesantāks, tas pats, kas man bija slimnīcā – pieņemt jebkuru – arī jūdu vai musulmani. Pat tādu, kurš nav

pār ir ļoti multikulturāla vide. Manuprāt, tā ir liela bagātība. Cilvēki, kuri dzīvo vienā kultūrā un netiekas ar citiem, ļoti bieži ir šauri domājoši. Tiem, kuri tiekas ar dažādu kultūru un uzskatu cilvēkiem, ir daudz lielākas iespējas augt. Latvijā ir šī iespēja, bet mēs to pietiekami neizmantojam.

“Esmu gatavs veikt arī reliģiskos rituālus LU studentiem un personālam pēc viņu vajadzības un vēlēšanās, kā, piemēram, dievkalpojumus, kristības, laulības, bēres un citus.”

kristietis un kuram nemaz nav pieredzes kristietībā. Pieņemt cilvēku, kam ir vajadzība parunāt par garīgiem jautājumiem, un būt viņam blakus. Tas ir liels pārbaudījums arī man pašam – kā nepazaudēt savu identitāti. Tajā pašā laikā arī liels prieks, jo tā ir satikšanās ar citādu cilvēku, kuram ir cita pasaules uztvere. Tas māca arī lielu iecietību un atteikšanos no vardarbības. Tas ir iespējams un vajadzīgs, jo Latvijā vis-

- Kad tevi var sastapt?

- Sākotnēji bija domāts, ka kapelāns darbosies galvenokārt Teoloģijas fakultātē. Manuprāt, tā ne ar ko nav kristīgāka par citām fakultātēm. Katrā vietā cilvēks var būt kaut kādas noteiktās attiecībās ar Dievu vai garīgos uzskatos. Mani var sastapt darbdienās Teoloģijas fakultātē.

Es ļoti vēlos, lai būtu saskarsme ar dažādu profesiju pārstāvjiem. Regulāri dievkalpojumi notiek Teoloģijas fakultātes dekanāta zālē otrdienās, plkst. 9.30. Ceru, ka ar laiku Raiņa bulvārī 19 būs arī kapelā. Vēlos, lai būtu arī diskusiju grupas. Būs lekcijas, kas varbūt tiks garīgos uzskatus apliecināt arī dzīvē. Tās būs iz-

aicinājuma lekcijas: par kristieša identitāti, vardarbību, privātām lietām, piemēram, vainas apziņu un citām tēmām.

Esmu uzsācis ideju apmaiņu ar Kristīgo Studentu brālību.

- Par ko tu sapņo?

- Universitāte ir milzīga, un visu ir grūti aptvert. Atsvešināto vidi, kurā es savulaik dzīvoju, šeit studējot, un kuru šobrīd izjūtam vēl vairāk, ceru varbūt mazliet mainīt uz silto pusi. Tas ir viens. Ir vēl otra lieta, par ko domāju. Pēcpadomju periodā mēs šeit esam saglabājuši dažas neētiskas lietas – plaģiātismu, špikošanu utt. Ja es būtu kaut ko tādu izdarījis Londonas universitātē, mani momentā izmestu ārā. Tur tas bija pilnīgi nepieņemami. Patiesībā tā ir gan sevis, gan citu un pasaules apzagsana. Prasība to pārtraukt, teikt, ka tas ir slikti, automātiski neko nemaina. Varbūt blakusbūšana studijās, tikšanās ar cilvēkiem var kaut ko mainīt.

- Vai nav grūti pašam būt speciālistam dažādos aspektos?

- Tā man ir bijis vienmēr. Deviņus gadus atrados uz interesantas robežas – medicīna un teoloģija. Kādu laiku luterāņu baznīcā biju Diakonijas centra vadītājs. Tad man bija sociālais darbs un teoloģija. Arī matemātika un teoloģija. Šobrīd ir psiholoģija, psihoterapija un teoloģija. Man tas liekas normāli – vienmēr būt starp kaut kādām robeždisciplinām. Tā varu saprast, kas esmu un ko varu darīt. Tas ir plašs skatījums. Priecājos, ka tagad man ir divas pilnīgi atšķirīgas profesijas – psihoterapeits un teologs.

- Vai tev ir paguruma brīži?

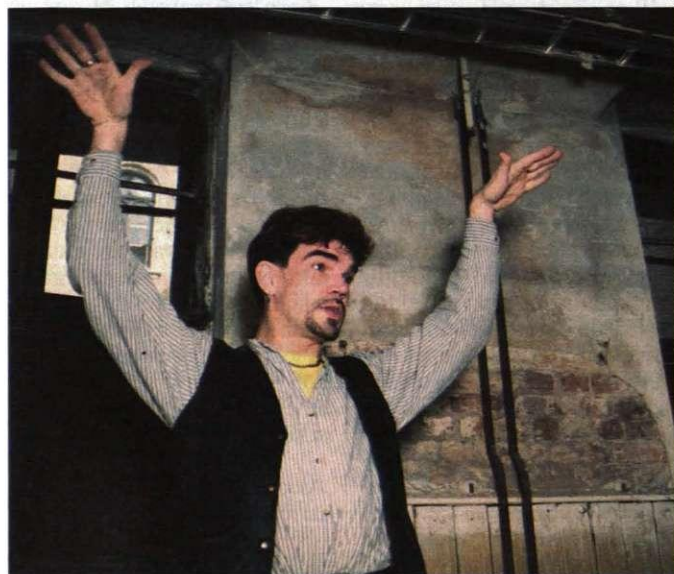
- Jā, protams. Daudz paguruma brīžu. Taču tad, kad lielākais vājums man ir iekšēji, es pat neapzinoties izrādos visvairāk spējīgs būt blakus kādam citam, nevis tad, kad ir daudz spēka, laika un naudas. Tādos brīžos viss notiek diezgan pavisām. Kad pašam ir spēku izsīkums, kādam cilvēkam pasaku piecus sešus vārdus, kā izrādās, tajā brīdī visvairādzīgākos.

- Kam esi pateicīgs par brīnišķīgo iespēju būt par kapelānu LU?

- Paldies Dievam! Paldies visiem tiem cilvēkiem, kuri finansiāli atbalstījuši šo ideju – ASV dzīvojošajam mācītājam Andrim Sedlīnam no Luterāņu baznīcas Plimutā (*PEACE LUTHERAN CHURCH OF PLYMOUTH*) un citiem. Liels paldies arī Universitātes vadībai. Tāda sajūta, ka viņu labvēlība un atbalsts, šī labdarība ir nevis man, bet Dievam. Protams, mans darba kabinets nav pārāk plaša telpa, tomēr tas atrodas Raiņa bulvārī 19. Tā ir labākā vieta, kādu var iedomāties – pagrabā, izejot cauri Teoloģijas fakultātei. Esmu gatavs veikt arī reliģiskos rituālus LU studentiem un personālam pēc viņu vajadzības un vēlēšanās, kā, piemēram, dievkalpojumus, kristības, laulības, bēres un citus. Ja kādam cilvēkam būtu vajadzība pēc citas konfesijas mācītāja vai citas reliģijas garīgās aprūpes, mans pienākums būtu tādu saņemt.

Patiešām, esmu priecīgs, ka mana atgriešanās Latvijas Universitātē ir šāda.

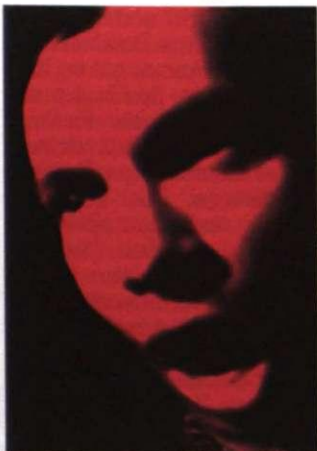
Ar LU kapelānu Māri Santu tikusies **MĀRA SADOVSKA**

Fukšu balle ģeogrāfos

Vecie kursi. No kreisās: Drakula, Svētais, Velns ("Schwepe's brothers")

Tas nav šausmu filmas reklāmplakāts – tas ir Zauls!

Izklaidē grupa "Spark in the Dark"

Fukšu uzstāšanās

Apmeklētāju pulks ir varen kupls

kinokonkurss

Laižam uz kino!

Tā kā pavasari viss ir jauns, tad, protams, arī vecais konkurss ar jaunām vēsmām ir klāt. Pateicoties simtiem sūdzību par grūtājiem un daudzajiem jautājumiem, žūrijas komisija ir nolēmusi samazināt apskatāmo filmu skaitu līdz vienai. Daudzās sūdzības par konkursa korumpētību ir pamudinājušas žūrijas komisiju konkursu izbeigt vispār. Un tā nu mēs visi varam atviegloti nopūsties: "Tas murgs beidzot ir galā." Tas, runājot par sociālpolitisko stāvokli, bet, kas attiecas uz filmām, lasiet tālāk.

No 12. aprīļa kinoteātri "Oskars" interesentiem un arī neinteresentiem tiek dāvāta iespēja redzēt vienu no policistu filmām, šoreiz ar nosaukumu "Treniņa diena".

Cik gan daudz šādu filmu nav jau bijis, un cik vēl nebūs! Ja sakāt simtiem, tad droši domājet – tūkstošiem! Pilnīgi "svaiga" sižeta pamatideja par labo un sliktu policistu. Kāds jau-

niņais tiek "pielikts" pie rūdita (13 gadu stāžs) nomales policista, un jau pirmajā dienā viņu šokē paņēmieni, ar kādiem partneris cīnās it kā likuma vārdā. Un kāpēc gan ne, ja parasti tieši tu esi uzvarētājs. Jo dziļāk raksi, jo lielākos mēšlos vari "iebraukt" - tas skaidri būtu jāsaprot katram skatītājam un filmas laikā gandrīz vai jādzied kā Ozola jaunskungam: "Es brīžiem nesaprotu, par ko es cīnos un ar ko!" Lai cik arī divaini nebūtu, bet šoreiz sliktā policista lomā ir melnādainais aktieris (Denzels Vašingtons). Iespējams, ka sūrajā ikdienā Amerikas lielpilsētu nomāju policistiem tā arī viss notiek. Tikai kāpēc man negribas ticēt taisnības ikreizējai uzvarai? Jādomā, ka laimīgā filmas daļa ir domāta mazajiem bērniņiem pirms gulētiešanas. Arī šoreiz godīgais policists (Etans Havks) uzvar, nepiesavinās naudu un pēc filmas zemitētos noteikti izdara vēl bezgala daudz labu darbu. Mani personīgi nepārlie-

cina sižeti ar labsirdīgiem noziedzniekiem, kas maina savus lēmumus uz diametrāli pretējiem. Kaut kur pazūd filmas spriedze, bet kur, nemāku pateikt, varbūt popkorna tūtās. Tā kā konkursantiem izvēles šoreiz nav, tad nāksies vien skatīties šo filmu.

1. Vai policisti drīkst nošaut gūstekņus?
  - a) Jā, ja viņiem (gūstekņiem) ir daudz naudas.
  - b) Viņus tāpat vēlāk kāds cits nošaus.
  - c) Ar tādu purnu noteikti!
  - d) Protams, ka ne.
2. Kur policistam vieglāk strādāt - centrā vai nomalē?
  - a) Tur, kur apgrozās lielais pilkšis.
  - b) Centrā, nav tālu jāiet līdz "Makdonaldam".
  - c) Āfrikā vai Ķīnā, jo pašam nav nekas jādara.
3. Vai Denzels Vašingtons ir saņēmis kādu nomināciju par savu aktiermākslu?

Kadrs no filmas "Treniņa diena"

4. Nosauciet vēl kādu filmu ar Etana Havka piedalīšanos!
  5. Ko dara dienā, kad ir treniņš?
    - a) Tik asiņainās dienās bieži jāmazgā rokas.
    - b) Dzer, gan pēc treniņa.
    - c) Svist kā cūka (un ne tikai virieši).
    - d) Ja zina, ka būs labs treniņš, izsūta bērnu ielūgumus.
- Grūti jau bija, bet nu arī šis (pēdējais) konkurss ir pa-

beigts. Visi kinomiļi, atbildes sūtiet uz pasta kastīti spirts57@yahoo.com. Tas gan, protams, negarantē filmas skatīšanos, bet ko nu pēc tik precīga sākuma atkal par bēdīgām lietām. Šoreiz – uz neredzēšanas. Jā gan.

B. S. ŠVINSKIS

P.S. Redakcija cer, ka uz redzēšanas!

Nepilngadīgo jeb jaunatnes tiesa arī Latvijā?

LU profesore LĪNA BIRZIŅA sarakstījusi grāmatu "Itālijas valsts un tiesību vēsture". "Universitātes Avīze" iztaujāja profesori par šī darba tapšanas vēsturi. Saruna notika "UA" redakcijā, jo profesore ilgus gadus bijusi arī aktīva laikraksta rakstu autore.

- Kas jūs pamudināja rakstīt grāmatu par Itāliju?

- Iemesli ir vairāki. Kā pirmo gribu minēt to, ka ierosmi deva biznesa augstskola "Turība", jo tā vēlas sniegt topošajiem juristiem vispusīgu izglītību. Tiesību vēsture ir juridiskās izglītības sākums un pamats. Tā ir vēsturiskā jurisprudences. Tiesību vēsturē tiek

studētas valststiesības, civiltiesības, krimināltiesības un procesuālās tiesības no to pašiem sākumiem līdz pat mūsu dienām. Iedziļinoties citu valstu tiesiskajos institūtos, varam labāk izprast un novērtēt Latvijas tiesisko dzīvi kā pagātnē, tā tagadnē un prognozēt attīstības procesus nākotnē.

Otrs ne mazāk svarīgs iemesls bija tas, ka Itālija ir viena no Eiropas Savienības dalībvalstīm, tāpat kā Vācija un Francija. Visas trīs šīs mūsdienu vecākās demokrātijas veidojušās, gan uzplaukstot, gan panīkstot, bet nekad nezaudējot savu identitāti, nekad nepadodoties svešam varām. To saimnieciskās un kultūras dzīves attīstība ietekmējusi arī mūsu tautas dzīvi. It īpaši tas sakāms par Itālijas XIX gadsimta cīņu pret svešzemju jūgu un par apvienotas, neatkarīgas Itālijas valsts nodibināšanu. Pirmā latviešu tautas atmoda saistāma ar notikumiem Itālijā. Par to liecina fakts, ka "Pēterburgas Avīzē" satīrisko pielikumu cenzūra aizliedza, jo tur esot rakstīts par Garibaldi un mazo tautu centieniem pēc brīvības. Drīz dumpīgo jaunlatviešu avīzi slēdza (1864).

- Vai no "Itālijas valsts un tiesību vēstures" varam iegūt arī kādas atziņas, kas

mums šobrīd noderētu?

- Jā, protams. Daudz vērtīga pārdomām varam gūt no Itālijas pilsētvalstu tiesiskajiem aktiem. Te var minēt Padovas pilsētas XIII gadsimta statūtus, kurus var uzskatīt par Padovas konstitūciju. Tās galvenais mērķis - nodrošināt pilsētai un tās lauku novadam (*contago*) mieru, drošību un visiem iedzīvotājiem materiālu labklājību. Te jāatzīmē, ka ziemeļu un Vidusitālijā zemnieku dzimtbūšana izbeidzās jau XIII gadsimtā (Latvijā 600 gadus vēlāk), zemniekus izpērkot brīvībā par pilsētas līdzekļiem.

Padovas pilsētvalsts ir republika (tāpat kā tālaika lielākās Itālijas pilsētvalstis - Florence, Milāna, Turīna, Dženova, Venēcija u. c.). Pilsētā ir vēlēta pārvaldes institūcija - komūna, pilsētas galva - podesta. Podestu vēlē uz īsu laiku - vienu gadu un sešiem mēnešiem. Lai nerastos interešu konflikti, podestu vēlē nevis no Padovas pilsoņu vidus, bet no citas pilsētas iedzīvotājiem, turklāt prasot, lai ne podesta, ne viņa tuvinieki nebūtu 40 gadus dzīvojuši Padovā. Podestai jāgādā, lai tiesa tiktu spriesta taisnīgi un amatpersonas nebūtu uzpērkamas.

Florencē XIII gadsimtā izdots Tiesas likums, kas noteica, ka tiesai jābūt taisnīgai. Bet

taisnīga tiesa ir tāda, ka tā ikvienam piespriež to, kas tam pienākas pēc likuma.

Florences Tiesas likums atzīts par vienu no lielākajām viduslaiku tiesiskās kultūras vērtībām.

Vērtīgus un mūsu praktiskajā dzīvē noderīgus ierosinājumus var atrast Itālijas Republikas laika likumdošanā, it īpaši 1947. gada Konstitūcijā. Tāpat der ielūkoties Itālijas tiesu iekārtas likumdošanā.

Nepilngadīgo jeb jaunatnes tiesas ir viena no Itālijas tiesu iekārtas novitātēm.

Par nepilngadīgajiem tiek uzskatīti jaunieši līdz 18 gadu vecumam. Viņu lietas izskata divi profesionāli tiesneši un divi eksperti - vīrietis un sievietē. Te jāpiebilst, ka šādai tiesai reizē ar sodīšanas funkciju jāveic arī zināms audzināšanas darbs. Par jaunatnes tiesu dibināšanu un tiesas audzināšanas darba pastiprināšanu uzstājās profesors Artūrs Liede (1905 - 1981).

Izņemot pusaudžu un jauniešu lietas no rajonu un pilsētu tiesu piekritis, to darbs tiktu ievērojami atvieglots, arī paātrināts.

Itālijā vēl ir pretoriji - tiesas, kurās darbojas tikai viens tiesnesis - pretors bez piesēdētājiem.

Jāpiemin arī miertiesas, ku-

rās tāpat darbojas viens tiesnesis. Miertiesas ir vairākas Rietumeiropas valstīs (Anglijā, Francijā).

Miertiesas bija arī Latvijā līdz 1940. gadam. Tās izskatīja civillietas, kurās prasības summa nepārsniedza Ls 1000, un krimināllietas, kurās par likumpārkāpumu nedraudēja lielāks sods par vienu gadu. Miertiesnesis lietas izskatīja viens pats. Viņa pienākums bija prāvniekus samierināt. Ja izlīgumu nepanāca, lietu izskatīja pēc būtības. Izlīg varēja arī krimināllietās, ko ierosināja cietušais (ar vārdiem un darbiem aizskartais).

Uzskatu, ka maldīgi domāt par tiesas darba uzlabošanu un paātrināšanu ar jaunu tiesas namu vai jaunu cietumu celšanu, arī ar algas paaugstināšanu tiesnešiem, atstājot līdzšinējo tiesu iekārtu un zemākā tiesas posma - pilsētu un rajonu tiesu - plašo kompetenci (piekritis).

- Ko jūs novēlat mums ceļā uz Eiropas Savienību?

- Labi izglītoties. Mācīties no citu valstu pieredzes un neatņemt derīgo, kas pagātnē bijis mums pašiem.

ILZE BRINKMANE

Par frankofoniju domājot

Starptautiskās Frankofonijas dienas oficiāli jau ir pagājušas. Daudziem vēl pasvešais vārds "frankofonija" kļuva tuvāks un saprotamāks, īpaši vairāk nekā 50 skolās, kur māca franču valodu. Svarīgumu šīm dienām piešķir arī fakts, ka šogad pasākumu virsvadība bija uzticēta Latvijas prezidentei Vairai Viļķei-Freibergai, kura savā laikā ir pētījusi franču valodas lietojumu Kvebekas provincē.

Universitātē Frankofonijas dienas iesākās jau 16. martā, kad uz franču valodas olimpiā-

des otro kārtu Moderno valodu fakultātē ieradās 131 jauniešis no dažādām Rīgas skolām, kā arī no Daugavpils, Ogres, Krāslavas, Jelgavas, Ventpils. Faktiski tas bija Frankofonijas dienu plašākais profesionālais pasākums Latvijā. Tā ietvaros skolēni Sent Ekziperi *Mazajam princim* centās aprakstīt Latvijā. Labākie materiāli tālāk ceļos uz Franciju ar domu, lai franču bērni uzzinātu kaut ko vairāk par mūsu zemi. Labāko laureātu (tādu būs 55) apbalvošanā aprīļa otrajā pusē Rīgas Jaunajā teātri piedalīs arī ārzemju vēstniecības.

Vairāk nekā nedēļu Univer-

sitātes Bibliotēkā bija apskatāma plaša specializēto izdevumu izstāde par frankofonijas jautājumiem. Ekspozīcija uzskatāmi parādīja Romānistikas nodaļas plašos kontaktus ar dažādām pasaules valstu frankofonijas organizācijām. Lielu daļu izstādes materiālu bija sagādājusi Franču valodas pasniedzēju asociācijas viceprezidente asociācijas profesore O. Ozoliņa, kura fakultātes romānistiem jau vairākus gadus lasa akadēmisko kursu "Frankofonija". Izstādi 22. martā apmeklēja arīdzan Kanādas vēstniecības Latvijā padomnieks Domenico Rosetti kungs, kurš klātesošajiem snie-

dza interesantu ieskatu frankofonās Kanādas vēsturē. Kā profesionāls retu grāmatu kolekcionārs, diplomāts iepazīs arī ar bibliotēkas retākajām grāmatām, tajā skaitā ar pirmajiem izdevumiem, kas ir pieejami franču valodā.

Romānistikas nodaļa šobrīd ir svarīgākais romānistikas centrs Latvijā un Baltijā. Tur noris nopietns zinātniskās izpētes darbs. Pabeigta lielā Franču-latviešu vārdnīca, tūdaļ noslēgsies darbs pie vairākām terminoloģiskām un mācību vārdnīcām (franču - latviešu - angļu leksikogrāfijas termini, latviešu - franču antroponīmi,

franču lietvārdu dzimtes vārdnīca, franču valodas etno-toponīmu vārdnīca u. c.).

Šobrīd pasaulē franciski runā apmēram 170 miljoni cilvēku, un 55 valstīs ir starptautiskās Frankofonijas organizācijas dalībnieces. Arī Latvijas romānistu aktīvi iesaistījušies šajā kustībā. Par to liecina starptautiskās Frankofonijas organizācijas ģenerālsekretāra Butros Butros Gali morālais atbalsts Latvijas romānistiem, kuri šogad atzīmēs 80. gadadienu, kopš LU dibināta Romāņu filoloģijas nodaļa.

Profesors ANDREJS BANKAVS

LU bibliotēkā

Jaunieguvumi zinātniskajā literatūrā

LU Bibliotēkas Reto grāmatu un rokkrakstu nodaļas kārtējā jaunieguvumu izstāde veļlīta galvenokārt pirmkārt Latvijā izdotajai zinātniskajai literatūrai dažādās jomās.

Latviešu izcilākā valodnieka Jāņa Endzelīna darbībai veltīta grāmata "Profesora J. Endzelīna atbildes", kurā apko-

poti Rīgas Latviešu biedrības Valodniecības nodaļas sežu protokoli laikposmā no 1933. līdz 1942. gadam. Izdevumam ir Pēteris Kļaviņa priekšvārds un rādītāji.

Visvairāk izstādes darbu veltīts tirdzniecībai, patērētāju kooperācijai un citām tautsaimniecības jomām.

Par likumdošanu stāsta darbs "Tirdzniecības tiesības", savukārt par tirdzniecības organizāciju pirms kara ziņas sniedz grāmata "Paskaidrojumi likumam par tirdzniecības grāmatvedību", kas izdota 1940. gadā. Arī pirmkārt Latvijā, tāpat kā tagad, pastāvēja spēcīga patērētāju kooperācijas sistēma. Saprast trīsdesmito gadu patērētāju kooperāciju palīdzēs 1939. gadā izdotā grāmata "No kā atkarīgs patērētāju biedrības darbīnieku algas augstums". Savukārt 1962. gadā klajā nākusi profesora K. Bērziņa grāmata "Produkcijas pašizmaksas statistika".

Zinātņu vēsturnieku interesi varētu rosināt Kārļa Ziverta darbs (izdots 1940. gadā) "Tautsaimniecības teorijas programma". Tas stāsta par Latviju kā uz tirgus ekonomiku orientētu valsti starp diviem pasaules kariem.

VĪJA APINĪTE

Palīgs “apslēptās mantas” racējiem

Īss kursa apraksts

Kursa galvenais mērķis ir palīdzēt studentiem iemācīties analizēt firmas darbību, saprast un virzīt to sev tīkamā virzienā. Kurss ietver galvenās atziņas par uzņēmuma tirgus saimniecību, un tajā tiek aplūkots ļoti plašs ar šo jautājumu saistīto tēmu lokš.

Kursa pašā sākumā tiek izskatītas galvenās uzņēmumu tiesiskās formas, to atšķirības pašlaik un agrāk saistībā ar jauno Komerclikumu. Divas stundas tiek veltītas uzņēmuma mikro un makrovides aplūkošanai, kā arī dažādu uzņēmuma darbības uzsākšanas aspektu apspriešanai.

Kursa tālākajā gaitā tiek apgūta uzņēmuma plānošana, uzsverot firmas darbības rezultāta plānošanu. Tiek apgūtas arī uzņēmuma izmaksas, taču atšķirībā no mikroekonomikas kursa Firmas ekonomikas kursā lielāka uzmanība tiek piešķirta potenciālajām kalkulācijas iespējām un dažādām kalkulācijas metodēm, kamēr mikroekonomikas kursā vairāk tiek pētīta izmaksu būtība un to veidi. Interesanti, ka uzreiz pēc šīs tēmas apgūšanas studentiem ir jāveic diezgan sarežģīts uzdevums, proti, jāizveido firma un jāaprēķina tās izmaksas, taču, kā atzīst pasniedzēja, īpašas grūtības šis uzdevums tomēr nesagādā, jo studentiem jau ir (vajadzētu būt) nepieciešamās priekšzināšanas. Protams, pilnīgi viss jau netiek paredzēts, taču tādi pamatrādītāji kā, piem., pastāvīgās izmaksas, mainīgās izmaksas, seguma kalkulācija, vispārējā kalkulācija u. tml. tiek ne tikai aprēķināti, bet arī lieliski interpretēti, pamatoji un izmantoti dažādu lēmumu pieņemšanā.

Tā kā firmas galvenais mērķis ir firmas peļņas maksimizācija, nākošais lielākais šī kursa temats ir saistīts ar peļņas maksimizācijas un zaudējumu minimalizācijas nosacījumiem, preču vai pakalpojumu cenu veidošanu pilnīgas un nepilnīgas konkurences tirgos (uzņēmuma cenu politika). Noderīgi, ka kursā tiek ietverta peļņas maksimizācija ne tikai ražošanas procesā, bet arī piegādes procesos, jo, kā izrādās, arī šajā posmā ir diezgan lielas iespējas samazināt izmaksas un līdz ar to palielināt peļņu.

Kursa daļā par produkcijas noietu tiek aplūkoti dažādi realizāciju ietekmējoši faktori (tiek izmantota informācija arī no marketinga kursa). Tiek pētīta uzņēmuma finansēšana, kā arī investīciju politika un dažādas uzņēmuma stratēģijas.

Tēmās par firmas finansiālo stāvokli studentiem ir

iespēja iepazīties ar galvenajiem finansiālajiem dokumentiem – bilanci, peļņas un zaudējumu atskaiti, finansiālo analīzi, kā arī ar noteiktu koeficientu palīdzību iemācīties novērtēt firmas finansiālo stāvokli, prognozēt tās tālāko attīstību (potenciālās bankrota iespējas, varbūtejo izaugsmi utt.). Uzmanību! Šis kurss nemāca sastādīt bilanci, bet gan saprast, analizēt un izmantot tās informāciju.

Atsevišķs laiks tiek veltīts uzņēmuma biznesa plāna izstrādāšanai, jo mūsdienās tieši ar to sākas gandrīz jebkura uzņēmuma darbība.

Viens no interesantākajiem šī kursa ietvaros veicamajiem praktiskajiem darbiem ir saistīts ar SWOT (*Strengths. Weakness. Opportunities. Threats.*) analīzi, kurā studentiem jāizvēlas kāda noteikta firma un, izmantojot

nansiālo analīzi u. tml., taču nav grāmatas, kurā būtu ietvertas pilnīgi visas kursā aplūkotās tēmas. Tamdēļ šis kurss būtībā ir vienīgā iespēja gūt ieskatu par to visu vienviet. Dažiem nepatīkama varētu šķist “lielā rakstīšana”, taču, kā izskatās, nekādas citas alternatīvas nav (ja nu vienīgi atrast kādu, kas šo “lielo rakstīšanu” jau ir veiksmīgi beidzis, un izmantot viņa labvēlību). Jā, patiesi, kursa konspekts studentiem piedāvāts netiek, taču nesakumstiet - ir atsevišķi temati, par kuriem nepieciešamos materiālus tomēr var saņemt.

Kurss Firmas ekonomika ir saistīts ar šādiem LU piedāvātajiem studiju kursiem: Mikroekonomika, Finansiālā analīze, Biznesa plānošana, Uzņēmējdarbība, Mārketingš.

Pieteikties uz šo kursu var

tas var izmantot.

Jā, es esmu apmierināta ar savu izvēli.”

Lauris, fizikas bakalurs, 2. kurss: “Šo kursu es izvēlējos, jo gribēju sevi saistīt ar ekonomiku, un, tā kā iepriekšējā semestrī apguvu makroekonomiku, tad nodomāju, ka varētu turpināt. Es gribēju zināt, kā strādāt firmā, kā to veidot, un šīs zināšanas kurss Firmas ekonomika principā arī sniedz.

Kurss ir ne tikai teorētisks, bet dod arī praktiskas prasmes. Pirmais uzdevums par firmas izmaksām nebija par agru. Ja jau tu pats visu mācies un apgūsti, tad īpašu problēmu ar tā veikšanu nav.

Vispār es esmu apmierināta ar šo kursu. Domāju, ka tas man turpmākajā dzīvē noderēs, jo tagad jau ļoti daudz kas saistās ar ekonomiku.

Ar savu izvēli esmu apmierināta.”

Jānis, matemātikas bakalurs, 2. kurss: “Esmu mācījies ekonomikas pamatus. Šo kursu es izvēlējos, jo man patīk ekonomika. Nejutos tik spēcīgs, lai ietu uz ekonomistiem, bet... Šajā kursā ceru apgūt pamatus, teiksim, lai varētu vadīt pats savu uzņēmumu.

Informācija šeit tiek pasniegta viegli uztveramā veidā. Par literatūru neko īsti dzirdējies neesmu. Pasniedzēja lekcijas ir plānojusi visai labi.

Ja man būtu jāizvēlas otrreiz, es mācītos šo pašu kursu.”

Inga, Fizikas un matemātikas fakultāte, 2. kurss: “Šo kursu es izvēlējos tāpēc, ka tas bija viens no fa-

kultātē piedāvātajiem, un, tā kā pagājušajā semestrī mācījos ekonomiku, nolēmu, ka varētu apgūt arī Firmas ekonomiku.

Pasniedzēja darbs mani apmierina. Nu, var teikt, ka apmierina... Varētu lēnāk diktēt. Mācību materiāli ir normāli sagatavoti, visu var saprast.

Šis kurss dod zināšanas firmas izmaksu plānošanā, firmas vadīšanā, organizēšanā u. c. Es domāju, ka šīs zināšanas man nākotnē noderēs.

Pārbaudes darbu sistēma ir normāla. Ja es nokārtoju visus trīs starpeksāmenus, tad beigās nav jākārtā gala eksāmens, un tas atvieglo manu sesiju.

Man vajadzētu būt apmierinātai ar savu izvēli, jo tā man dos papildu zināšanas. Tas nav tā, ka es tikai vienkārši nāku uz “C” daļu, sēžu un klausos... Es to daru, lai kaut ko zinātu un iemācītos.”

Dažos vārdos...

Firma ir saimnieciska vienība, kas nodarbojas ar preču vai pakalpojumu sniegšanu, bet uzņēmējs ir tas, kurš šo darbību veic, tas, kurš to organizē, pārvalda... Firmas ekonomika ir darbība, kas ir saistīta ar produkcijas ražošanu, realizāciju, virzīšanu, kā arī iegādes procesiem, plānošanu, analīzi utt.

ILZE PRŪSE

*Pastāv iespēja studēt arī šī kursa saīsināto variantu. Šajā gadījumā kursa Firmas ekonomika kods ir Ekon2014, bet studiju apjoms – 32 stundas (2 kredītpunkti).

Tas nav tā, ka es tikai vienkārši nāku uz “C” daļu, sēžu un klausos... Es to daru, lai kaut ko zinātu un iemācītos.

(Inga, 2. kurss)

SWOT matricu, jāizanalizē tās stiprās un vājās pusēs, potenciālās iespējas u. tml. Studenti veic kaut ko līdzīgu firmas konkurētspējas analīzei.

Vēl šis tas

Kursu Firmas ekonomika studē studenti ar atšķirīgām interesēm no ļoti dažādām Latvijas Universitātes (LU) fakultātēm - juristi, fiziķi, matemātiķi, politiķi, sociologi u. c. Katrā no attiecīgajām fakultātēm kursa saturs tiek nedaudz pielāgots konkrēto studentu prasībām. Vienā grupā ir aptuveni 30 līdz 50 studenti (atkarībā no fakultātes un klausītāju pieplūduma).

Šī kursa lielākā priekšrocība ir tā, ka tas ir ļoti praktisks. Tas ir cieši saistīts ar ikdienas dzīvi un tajā nepieciešamajām prasmēm un zināšanām. Kurss nav noslēgts, tas nemitīgi tiek papildināts ar jaunu, interesantu un svarīgu informāciju. Nodarbību laikā tiek analizēti dažādi pašlaik mūsu valsts ekonomikā un sabiedrībā notiekoši procesi un notikumi, kas studentiem palīdz ne tikai iegūt noteiktas prasmes, bet arī reālas zināšanas tālākās karjeras attīstīšanā.

Lielākā problēma, apgūstot šo kursu, varētu būt tā, ka par apgūstamajām tēmām ir diezgan maz literatūras. Tiesa, par atsevišķiem jautājumiem šo to atrast var, ir pieejami materiāli, piemēram, par plānošanu, fi-

turpat, kur mācāties, t. i., jebkurā LU fakultātē pie studiju programmas lietvežiem reģistrācijas nedēļas laikā (pirms studiju semestra sākuma). Taču atcerieties, ka, lai piekristos uz šo kursu, ir nepieciešamas priekšzināšanas par ekonomikas teorijas pamatiem. Uzmanību! Ekonomikas un vadības fakultātes Ekonomikas teorijas katedra ir vienīgā LU, kas nodrošina šādu kursu piedāvājumu, taču pieteikties uz tiem var jebkurā LU fakultātē (līdzīgi kā uz kursu Firmas ekonomika).

Studentu komentāri

Madara, Fizikas un matemātikas fakultāte, 2. kurss: “Pagaidām no šeit iegūtās informācijas es neko neizmantoju. Kursu Firmas ekonomika izvēlējos vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, “C” daļa ir vajadzīga. Otrkārt, šis kurss man ir kā turpinājums iepriekšējam kursam - tam, ko es mācījos pagājušajā semestrī, proti, Ekonomikas teorijas pamatiem. Treškārt, šo kursu izvēlējos ērtuma dēļ - tas ir pieejams izdevīgā laikā un vietā.

Mācību norise mani apmierina. Lekcijas var saprast visu. Ir zināmas problēmas ar grāmatām, taču principā pasniedzēja visu pasniedz tā, ka var iztikt arī bez literatūras. Viņa izstāsta pašus pamatus, un tad jau, ja tu gribi, papildus vari meklēt pats... Viņa tikai pasaka, kādas papildu grāma-

Sīkāku informāciju var iegūt:

- 1) Zvanot uz Ekonomikas teorijas katedru (tāl.: 7034756, 7034757).
- 2) LU Web lapā (Uzmanību! Zem sadaļas LUIS var atrast visu LU kursu sarakstu un īsus to aprakstus.)
- 3) Studiju padomnieku centrā (Raiņa bulvārī 19, 127. un 128. telpā)

Studentu projektu iniciatīvas centrs jeb kas ir projektu veidošana un brīvprātīgā darba nometnes

SPIC ir šigada janvārī nodibināta nevalstiska organizācija, kas veicina, popularizē un koordinē jauniešu iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā Latvijā un ārzemēs, kā arī iesaistās dažādu projektu veidošanā un realizēšanā. "Šobrīd organizācijā esam septiņi cilvēki un visi studenti," skaidro Kristīne Tihanova, LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes 4. kursa studente.

Organizācijas galvenais mērķis ir atbalstīt un veicināt aktīvas zināšanu sabiedrības veidošanu Latvijā. Šobrīd SPIC ir četri galvenie darbības virzieni.

Pirmkārt, SPIC organizē seminārus, apmācības, prezentācijas, konferences un citus pasākumus. Lai tie varētu notikt, ir nepieciešams iegūt finansējumu. Šim nolūkam tiek izstrādāti projekti. Projektu radīšanā var piedalīties jebkurš. Ir vajadzīga laba ideja. SPIC palīdz šo ideju "uzlikt" uz papīra. Ja fonds projektu apstiprina, tad jums ir iespēja piedalīties tā vadošanā un koordinēšanā. "Piemēram, šogad Jaunatnes Starptautisko Programmu aģentūra ir piešķirusi finansējumu SPIC projektam par Baltijas jūras aizsardzību, kuru mēs realizēsim šajā pavasarī," stāsta Kristīne.

"Ja studentam ir kāda ideja, viņš var nākt pie mums un par to pastāstīt. Ja tas mūs ieinteresēs, noteikti viņam palīdzēsim, atbalstīsim, dosim kaut kādu atspēriena punktu".

Otrkārt, SPIC katru vasaru organizē un vada brīvprātīgās darba nometnes Latvijā. Uz šīm nometnēm ierodas ap 20 jauniešu no dažādām pasaules valstīm, divas līdz trīs nedēļas dzīvo un brīvprātīgi strādā Latvijas bērnumamos, veco ļaužu pensionātos, dabas aizsardzības organizācijās u. c. "Piemēram, šovasar mēs Latvijā organizēsim un vadīsim septiņas brīvprātīgā darba nometnes.

Tās notiks Gaujas Nacionālajā parkā, Nicā, bērnumamos "Sprīdiši" un "Lejasstrazdi". Būs arī nometne Rēzeknē, pie pašas Latvijas robežas, kurā brīvprātīgie no ārzemēm strādās ar ielu bērniem," skaidro Kristīne.

"Jaunieši no Latvijas šajās nometnēs var piedalīties, palīdzot tās vadīt jeb kļūstot par to lideriem. Katram jauniešim, kas ir bijis brīvprātīgā darba nometnē ārzemēs, mēs dodam iespēju arī pašam novadīt kādu nometni te, Latvijā. Nometnes lidera pienākumos ietilpst brīvprātīgo ārzemnieku sagaidīšana, viņu aizvešana uz nometnes norises vietu un pavadīšana, dodoties mājup. Visu nometnes laiku viņš ir arī sava veida tulkis starp brīvprātīgajiem un pārējiem nometnes dalībniekiem, jo šeit atbraukušo sarunvaloda parasti ir angļu."

Treškārt, SPIC un nekaitāmi tā sadarbības partneri ārzemēs, kas ir tādas pašas nevalstiskās organizācijas, apvienojušies lielā aliansē un katru gadu rīko kopīgus treniņus, seminārus un jauniešu apmaiņas. Visām organizācijām tiek piedāvāta iespēja nosūtīt uz šiem treniņiem savus cilvēkus, kas vēlas vadīt nometnes un kļūt par to lideriem. Tā ir apmēram piecas dienas ilga apmācība, kuras laikā dalībnieki diskutē un simulāciju spēļu veidā tiek sagatavoti par nometņu lideriem. "Šogad tas viss notiks Somijā, un no SPIC turp dosies trīs jaunieši. Īpaši aicinām atsaukties tos studentus, kuri mācās socioloģiju vai pedagogiju. Aizbraukt uz treniņu un pēc tam pamēģināt novadīt kādu no šisvasaras nometnēm te, Latvijā - tā ir lieliska prakse savā specialitātē," atzīst Kristīne.

Tas pats attiecas uz semināriem un jauniešu apmaiņām. "Mūsu partnerorganizācijas piedāvā mums sūtīt jauniešus uz semināriem un jauniešu apmaiņām par dažā-

dām tēmām, piemēram, vides aizsardzība, sociālās problēmas, politika, māksla, Eiropas Savienība un daudzas citas. Piedalīties ir aicināti visi jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem. Šo projektu dalībniekiem būs apmaksāti 50 - 70 % ceļa izdevumu, nodrošināta dzīvošana un ēdināšana. Pašam būs jāmaksā dalības maksa - Ls 30. Šis apmaiņas un semināri ir laba iespēja gūt papildu zināšanas par dažādām interesējošām tēmām.

Šobrīd aicinām pieteikties dalībniekus uz semināru "Youth, region, politics", kas notiks Polijā no 10. līdz 18. jūnijam, un uz jauniešu apmaiņu par vides aizsardzību, kas šovasar notiks Čehijā," stāsta Kristīne.

Ceturtkārt, SPIC ikvienam Latvijā jaunietim piedāvā pieteikties uz brīvprātīgā darba nometnēm jebkurā viņu interesējošā pasaules valstī. Organizācijas sadarbības partneri ir visā Eiropā un pat Meksikā, ASV un Japānā. Šīs nometnes ir laba iespēja ikvienam Latvijā jaunietim brīvdienās lēti ceļot, apskatīt citas valstis, iepazīstot tūrienes jauniešus un kultūru, iemācoties angļu valodu, interesanti pavadot laiku kopā ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem, jo par saistošu izklaidi vienmēr ir parūpējušies nometnes lideri, un vienlaikus brīvprātīgi palīdzot un strādājot sabiedrībai noderīgu darbu.

Šādās nometnēs parasti piedalās ap 10 - 20 jauniešu no visas pasaules, bet ne vairāk kā divi cilvēki no vienas valsts, kuri dzīvo, dodas ekskursijās un strādā kopā. Nometnes parasti ilgst divas līdz trīs nedēļas un notiek no maija līdz septembrim. "Lai gan lielākoties nometnes tiek organizētas vasaras sezonā, kad to biežākajiem dalībniekiem - studentiem - ir brīvlaiks, ir arī tādas organizācijas, kas nometnes rīko pavasarī un rudenī," piebilst Kristīne.

Darbs parasti ir atkarīgs no

nometnes tēmas - tas var būt saistīts ar vides aizsardzību, piemēram, dabas parku uzkopšanu, tūrisma taku ierīkošanu, vai sociālo sfēru, piemēram, darbs ar bērniem bērnumamos, ar veciem cilvēkiem. Tās var būt arheoloģijas nometnes, kad jāpalīdz veikt arheoloģiskie izrakumi, kultūras nometnes, kad jāiesaistās dažādu festivālu un pasākumu sagatavošanā, u. c. "Starp citu, tieši darbs mūzikas festivālu organizēšanā ir viens no pieprasītākajiem brīvprātīgo vidū," secina Kristīne.

Šajās nometnēs var piedalīties jebkurš cilvēks, kurš sasniedzis 18 gadu vecumu, taču ir bijuši gadījumi, kad piedalās pat 40 gadus veci un vēl vecāki cilvēki. Ir arī atsevišķas nometnes, kurās var piedalīties jaunieši no 16 gadu vecuma.

Nometņu oficiālā valoda ir angļu. Vācijā un Francijā var būt arī divas nometnes valodas - angļu un franču. Protams, braucot uz kādu no valstīm, būs iespēja pamācīties un parunāt vietējā valodā. Taču, ja jūsu angļu valoda nav perfekta, tas nav šķērslis. Nometnē būs lieliska iespēja ikdienas dzīvē un sarunās pamācīties un uzlabot valodas prasmi.

Dodoties uz nometni, ceļa un visas izdevumi brīvprātīgajam ir jāsedz pašam. "Es pirms diviem gadiem uz nometni braucu "ar stopiem", iestarpina Kristīne. Dzīvošana un

ēdināšana nometnē ir nodrošināta. Tāpat ir iespēja doties bezmaksas ekskursijās, ko brīvdienās vada nometnes lideri.

Lai pieteiktos brīvprātīgā darba nometnē ārzemēs, ir jādodas uz SPIC un no īpašiem katalogiem jāizvēlas interesējošā valsts un nometne. Aizpildot pieteikuma anketu, būs jāšķiras no Ls 28, ja izraudzītā nometne notiks Rietumeiropā un Centrāleiropā, vai Ls 18, ja tā būs Austrumeiropā. Mēneša laikā SPIC sniegs atbildi, vai esi pieņemts nometnē. Ja nebūsi pieņemts, savus spēkus varēsi izmēģināt, izvēloties kādu citu nometni. Ja to nevēlēšies, savu dalības maksu saņemsi atpakaļ.

Adrese:

LU Fizikas un matemātikas fakultāte, Fizikas nodaļas korpuss, 6. stāvs, 602. telpa, Zeltiņu ielā 8, Rīga, LV-1002.

Tālrunis: 7033839
e-mail: SPIC@one.lv
SPICentrs@inbox.lv
Mobilie tālruni:

Vasaras nometņu koordinatori:

Kristīne Tihanova, tālr.: 9628681

Elina Afremoviča, tālr.: 6547440

Projektu vadītāji:
Oskars Zīgurs, tālr.: 6412506

Andis Kalvāns, tālr.: 6545112

interesanti

Vēlas sarakstīties

Labdien, esmu francūzis. Mans tēvs bija no Rīgas. Es meklēju vēstulju draugu, kas runā franciski, dažādu kontaktu veidošanai, cita starpā vēlos sarakstīties arī ar savu ģimeni, kas dzīvo Rīgā un Kuldīgā. Esmu uzņēmumu organizācijas un lielo sistēmu informātikas inženieris.

Ar cieņu - Arno Kaminskis

41, rue de Bellevue, 92100 - Boulogne sur Seine, t. I. 01 46 04 20 32 after dial FRANCE, k.arno@9online.fr

LU Vēstures muzeja, Kama bulvārī 19, izstāžu zālē, 4. stāvā (416. telpa) atvērta izstāde "Ēģiptes piramīdas, tempļi un kapenes".

Izstādi veidojis Latvijas Universitātes Vēstures muzejs sadarbībā ar Latvijas zinātnisko ekspedīciju Karnakas tempļu atbalstam.

Studenti!

Vasaras darbs ASV
Work & Travel
tikai \$ 600
Steidzieties, palikušas tikai dažas vietas.
Arhitektu iela 1 - 307
Tālr.: 7222302, 7222303
www.interexchange.lv

Šogad uzvar Latvijas Universitāte

◀ 1. lpp.

izceļ volejbols, kurā zaudējam pirmo vietu tikai viena punkta dēļ (netradicionāli noteikumi!). Labākie izraudzījās Nacionālās Aizsardzības akadēmijas kolēģi.

Tradicionāli aktīvākie volejbolā mūsu komandā bija VSI nodaļas lektors Egils Rubenis un asistents Ringolds Štāls. Žēl, ka darba pienākumu dēļ šogad nevarēja piedalīties asoc. prof. Lūcija Kavale, kura iepriekšējos gados daudz palīdzēja savai augstskolai. Strībolā un basketbola metienos no dažādām pozīcijām labākie no mūsējiem bija prof. Jānis Spigulis (Fizikas un matemātikas fakultāte), lektors Mārtiņš Zibarts (Sporta centrs) un asistente Elita Nimande, kuri kopvērtējumā ieguva trešo vietu.

Interesantas sacensības izvērtās arī minifutbolā ar divām bumbām, kur mūsējiem - Veselības centra vadītājam Vadimam Kļimovam, Sporta centra lektoram Ilvīm Ābeļkalnam un sporta metodiķei Birutai Puriņai - nācās krietni pasvīst, jo, tāpat kā volejbolā, uzvarot visās spēlēs, bet pēdējā zaudējot ar vienu punktu, nācās atzīt

LU komanda sacensību atklāšanas parādē

NAA pārākumu.

Dambretē, dalot otro un trešo vietu ar Banku augstskolu, diplomus un balvas saņēma asoc. prof. Andrejs Cibulis (Fizikas un matemātikas fak.) un VSI nodaļas lektore Rūta Anšone.

Zolitē godalgoto vietu jau trešo gadu pēc kārtas izcīnīja un balvu saņēma prof. Jānis Bičevskis (Fizikas un matemātikas fak.).

Interesanta bija stafete peldēšanā - lielas bumbas "pār-

nešana" pāri baseinam, kuģošana uz piepūsta riņķa, ko godam veica Sporta centra asistente Agita Klempere, lektors Ilvīs Ābeļkalns un Sporta centra sporta metodiķe Antra Bolgzde.

Vēl mūsējiem - Sporta centra lektorei Intai Pānei, asistentei Kristīnei Šīmei, asistentam Ringoldam Štālam, sporta metodiķei Antrai Bolgzdei, profesoriem Jānim Bičevskim un Jānim Spigulim, kā arī lektoram

Pēdējos norādījumus pirms basketbola spēles sniedz trenere Inta Pāne (otrā no labās)

Ilvīm Ābeļkalnam un Aivaram Tālumam - nācās krietni papūlēties, lai izcīnītu otro vietu šādā interesantā sporta veidā kā "mērijumos", kur tika vērtēti ne tikai sportistu garums un svārs, bet arī tas, cik tālu viņi spēj aizlēkt no dažādām pozīcijām.

Ar augstskolu darbinieku sporta pasākuma "Jampadracis-2002" mērķi un uzdevumu - noteikt, kurā augstskolā strādā vissportiskākie mācībspēki, po-

pularizējot sportu augstskolu darbinieku vidū, uzlabot veselību, garastāvokli un dot tonusu turpmākajam darbam - lieliski tika galā Latvijas Lauksaimniecības universitātes Sporta klubs (vadītāja Zilvija Poča), bet Latvijas Universitātes komandu mobilizēja un vadīja Sporta centra direktors doc. Jānis Melbārdis.

VSI nodaļas lektore
RŪTA ANŠONE

Volejbums 2002

Jau piekto sezonu pēc kārtas Latvijas Skolu sporta federācija (LSSF) sadarībā ar Latvijas Volejbola federāciju un pašvaldībām organizēs sporta spēles "Volejbums", kas šogad notiks no 19. maija līdz 25. augustam.

Atšķirībā no citām LSSF organizētajām sacensībām un pasākumiem sporta spēlēs "Volej-

bums" var piedalīties ne vien skolas vecuma bērni, bet arī jaunieši un seniori, jo katrai vecuma grupai sacensības tiek organizētas paralēli. Tātad sporta spēles "Volejbums" tiek organizētas kā sacensības un sportošanas iespēja visai ģimenei.

Ar katru gadu palielinās dažādu nelabvēlīgu sociālo pārādību ietekme uz jauno paaui-

dzi, kā rezultātā tiek skarta gan sabiedrības tagadne, gan nākotne. Lietderīgas brīvā laika pavadīšanas un labvēlīgas sociālās vides jautājumi jo īpaši aktualizējas vasarā, ja brīvā laika ir daudz, toties iespējas to izmantot ne vienmēr ir pietiekoši plašas. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc LSSF cenšas organizēt šīs spēles pēc iespējas lielākam

dalībnieku skaitam un dažādās vietās. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, "Volejbums 2002" notiks jau 12 posmos ar atsevišķām finālspēlēm (tātad - visu vasaru), un posmi aptver visus Latvijas novadus, ieskaitot Latvijas lielākās pilsētas - Rīgu un Daugavpili.

Lai saņemtu sporta spēļu "Volejbums 2002" nolikumu,

jāvēršas Latvijas Skolu sporta federācijā Annas ielā 2, Rīgā, LV-1001, tālr./fakss: 7376759, mob. tālr.: 9433159, e-pasts: lssf@apollo.lv. Nolikuma saņemšanai aicinām izmantot faksu vai e-pastu.

TĀLIVALDIS KRONBERGS,
Latvijas Skolu sporta federācijas
projektu koordinators

Volejbols LU Lielās balvas izcīņā

14. martā Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē notika LB izcīņas sacensības volejbolā.

Šogad spēkiem mērojas 16 komandas. Komandu sastāvā - četri studenti un divas studentes. Spēles notika pēc vienminusa sistēmas. Finālā tikās "Saulītes" no Ekonomikas un vadības

fakultātes un "Jēkabs Nākums" - Ekonomikas un vadības, Jurīdiskās un Filoloģijas fakultātes jauktā komanda. Sīvā cīņā uzvaru guva "Saulītes". Trešajā vietā - "Smile" - Ekonomikas un vadības, Sociālo zinātņu un Fizikas un matemātikas fakultātes jauktā komanda.

Vislielāko dalībnieku skaitu šajās sacensībās pieteica Ekonomikas un vadības fakultāte, Fizikas un matemātikas fakultāte un Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte. Labākie volejbolisti: Edgars Klodāns, Jānis Felts, Māris Martuzāns, Valdis Šaplaks, Iveta Martuzāne, Taņa Ša-

tova, Ilze Kīse (visi no Ekonomikas un vadības fak.), Kaspars Timmermanis (Jurīdiskā fak.) un Ingūna Mīnusa (Fizikas un matemātikas fak.).

Sacensības tiesāja un organizēt palīdzēja: Tamass Marnics, Dainis Bauris, Nils Dauburs, Zane Kalniņa, Zane

Spūle, Evita Andžāne, Sintija Pričača un Anna Orlova.

Tiksimies volejbola laukumos maijā - kārtējā LU Veselības dienā!

EGILS RUBENIS,
Pedagoģijas un psiholoģijas
fakultātes lektors

LU Kausa izcīņa galda tenisā

Šogad LU Kausa izcīņas sacensībās galda tenisā piedalījās mazāk dalībnieku nekā pērn - kopskaitā 56 šī sporta veida cienītāji. Proams, šoreiz nolikums arī paredzēja, ka no katras fakultātes var startēt tikai pieci dalībnieki, bet vērtēti tiek trīs dalībnieku labākie rezultāti.

Diemžēl šoreiz Ekonomikas un vadības fakultātes komandā nezināmu iemeslu dēļ nestartēja divas vadošās spēlētājas - A. Orlova un D. Vidruska. Tomēr, neskatoties uz to, uzvaru komandu ieskaitē svinēja tieši šī fakultāte. Mūsu darbā ar studentiem gribētos panākt tādus stāvokļus, ka students, redzot

sacensību afitās, piedalītos sacīkstēs, kaut arī viņam vairs nebūtu nepieciešami kredītpunkti un viņš nebūtu reģistrējies "C" daļas studiju programmai. Parasti uz sacensībām ierodas LU izlases dalībnieki un tie, kuri reģistrējušies "C" daļas programmai. Šīs sacīkstes notika individuāli, ar komandas ieskaiti.

Sieviešu konkurencē pirmo reizi par uzvarētāju kļuva I. Trofimova (Ekonomikas un vadības fak.), atstājot aiz sevis L. Vitoli (Pedagoģijas un psiholoģijas fak.) un D. Pilikseri (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu

fak.). Viriešu konkurencē pārliecinoši uzvarēja G. Grīnbergs (Fizikas un matemātikas fak.), apsteidzot K. Komarovu un Z. Zamocki (abi no Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fak.).

Desmit komandu konkurencē jau kuru gadu pēc kārtas:

Ekonomikas un vadības fakultāte - 20 p.,
Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte - 26 p.,
Moderno valodu fakultāte - 31 p.

Startēja desmit viriešu komandas. Šoreiz visai pārliecinoši uzvarēja:

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte - 13 p.,
Fizikas un matemātikas fakultāte - 24 p.,
Ekonomikas un vadības fakultāte - 35 p.

GENĀDIJS KARTUZOVS,
LU lektors, galda tenisa
sekcijas treneris

"Universitātes Avīze"

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586

(pastkastīte atrodas LU kancelejā)

Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss un aut. atb. 7034330

Elektroniskais pasts: l.ua@lanet.lv

Mājas lapa Internetā: <http://www.lanet.lv/~luua>

Reģistrācijas apliecība Nr. 535.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Itālija - Latvija: būsīm tuvāk

DINA ŠALAJEVA ir LU Moderno valodu fakultātes 4. kursa studente, kura, pateicoties Itālijas Ārlietu ministrijai un Itālijas vēstniecībai Latvijā, ieguva lielisku iespēju uz četriem mēnešiem aizbraukt uz Itāliju, lai pārbaudītu te, Universitātē, iegūtās zināšanas. "Jūtu, ka ar tagadējām zināšanām es aktīvi varētu piedalīties Latvijas un Itālijas satuvināšanas procesā un, ja man fiktu piedāvāta tāda iespēja, pat pasniegtu itāļu valodu mūsu Universitātē," atzīst Dina.

- Kāpēc par savu studiju vietu izvēlējies tieši LU Moderno valodu fakultāti?

- Laikam tas ir liktenis. Kad es mācījos sākumskolā, man vairāk par valodām patika matemātika un citas tehniskās zinātnes, tomēr franču valodu biju spiesta mācīties kopš pamatskolas – vēl Baltkrievijā, kur, starp citu, šī valoda ir populārāka nekā pie mums, Latvijā. Kad pārbraucu uz šejieni, turpināju mācīties Rīgas franču licejā. Liktenis bija tas brīdis, kad Francijas vēstniecība Latvijā piedāvāja man stipendiju, lai es vienu gadu pavadītu Francijā. Tādējādi divas reizes mācījos 11. klasē – vienu Rīgā, vienu Grenoblē. Pēc Francijā pavadītā gada man jau nebija nekādu šaubu par savu nākotni. Tā kā pagaidām LU ir simtprocentīgs monopols franču filoloģijas speciālistu sagatavošanā, es automātiski sāku studēt tieši šajā augstskolā.

- Kas tev šķita visinteresantākais un kas - visgrūtākais, studējot itāļu valodu Universitātē?

- Sākt studēt jaunu valodu no nulles – tas vienmēr ir milzīgs darbs, tomēr, kā zināms, jo vairāk valodu jau ir apgūts, jo vieglāk tiek uztverta jauna. Itāļu un franču valodai ir daudz līdzīga, tāpēc sākumā, iespējams, mums, "frančiem", bija vieglāk nekā angļu vai vācu filoloģijas studentiem. Taču bija arī grūtības: kad vajadzēja mēģināt sākt runāt, pasniedzējiem bija ļoti grūti iemācīt mums lietotistus itāļu vārdus, nevis svaigi izdomātus, franču vārdiem līdzīgus neoloģismus.

- Kā tu ieguvi lielisku iespēju studēt Itālija?

- Atbildēt ir viegli: pirmkārt, pateicoties mūsu lieliskajiem vieslektoriem no Itālijas. Tā ir Anna Rita Guerrieri un Rita Frattī. Īpaši daudz paveica Anna Rita – viņa izdarīja ne

mazāku darbu kā mēs. Būdam ista valodas pasniedzēja, viņa neaprobežojās ar lekcijām par valodu, bet arī izraisīja interesi par itāļu literatūru, itāļu vēsturi, parādīja itāļu kultūras sakarus ar pasaules kultūru. Otrkārt, gribētos pateikties Itālijas vēstniecībai Latvijā un Itālijas Ārlietu ministrijai. Ja jūs redzētu, kādu auditoriju viņi izveidoja mūsu fakultātē – ar televizoru, video, magnetofonu, datoru. Un cik daudz grāmatu mums tagad ir!

- Vai priekšstats, ka ārzemēs ir jāmacās vairāk, atbilst patiesībai?

- Laikam studenti strādā visur, bet es pamanīju ļoti lielu atšķirību. Kā itāļi, tā arī franči mācoties mēģina strādāt, bet, kā likums, izvēlas tādas vietas, kur var nopelnīt, strādājot par bārmeņiem, oficiantiem, apkopējiem, bērnu pieskatītājiem... Mūsējie iespēju robežās mēģina uzreiz atrast darbu tādā jomā, kur arī domā turpināt strādāt pēc universitātes: filologi – skolas un tulkošanas birojos, mediķi – slimnīcās, ekonomisti – bankās... Šajā ziņā, man liekas, mūsu studenti ir tālredzīgāki nekā ārzemnieki, kas pabeidz universitāti tikai ar teorētiskām zināšanām.

- Pašlaik pie mums gandrīz katrs students paralēli mācībām arī strādā. Kā ir Itālijā?

- Viss ir atkarīgs no tā, kā macās. Gan pie mums, gan ārzemēs var *halturēt* vai arī mācīties nopietni. Varbūt informācijas apjoms, kas jāapgūst itāļu studentiem, ir lielāks, bet atšķirībā no mums viņiem ir modernas bibliotēkas (es runāju par tādām, kur viegli var dabūt vajadzīgo

grāmatu), un katrs pasniedzējs pašā pirmajā lekcijā dod grāmatu sarakstu (pie mums arī tā dažreiz dara, bet reāli dabūt grāmatu ir vai nu neiedomājami grūti, vai nu tam vispār nav jēgas). Tāpēc arī nākas tērēt laiku "ekskluzīvā" mācību materiāla iegūšanai, kas pie tam, visticamāk, ir neatgriezeniski novecojis. Rezumējot var atzīt, ka Itālijā ir jāmacās vairāk, bet izdarīt to ir vieglāk.

- Kādas, tavuprāt, ir itāļu valodas perspektīvas Latvijā?

- Es esmu pārliecināta, ka tuvākajā perspektīvā interese pret itāļu valodu studentu vidū un arī visas Latvijas Universitātes līmenī ievērojami pieaugs. Viens no galvenajiem šīs pārliecības iemesliem ir patiesa itāļu puses ieinteresētība savas valodas izplatīšanā Latvijā mērogā.

GITA LIEPIŅA

Dina (otrā no kreisās) draugu vidū

ANNORĒ DRUKAS BIROJS

- Tekstu drukāšana un noformēšana referāti, kursa darbi, vēstules, līgumi u.c.
- Attēlu maketēšana
- Faksu nosūtīšana
- Kopēšana
- Izdrukas - krāsainas un melnbaltas Skenēšana
- Vizītkaršu izgatavošana
- Tulkojumi - latviešu, krievu, vācu, angļu valodā

DARBUS VEICAM ĀTRI UN KVALITATIVI. IESPĒJAMAS ATLAIDES.

Darba laiks:

Pirmdien - piektdien - 8.30 - 19.30

Sestdien, svētdien - 10.00 - 17.00

Adrese:

Rīga, Avotu iela - 3 (no pagalma)

Tālr./fakss 7281407, mob. 6775302

Skaistumkopšanas salona speciālisti ir gatavi palīdzēt kļūt pievilcīgākiem

- Veido frizūras un make-up!
- Jaunums - darbojas bioenerģētiķe - dziedniece, aromaterapeits (šī procedūra ieteicama tiem, kam ilgstošs darbs pie datora)
- Manikīra pakalpojuma cenai ievērojama atlaide - nevis Ls 4,50, bet tikai Ls 3,-
- Darbojas solārijs
- LU studentiem, mācībspēkiem un darbiniekiem, uzrādot apliecību, joprojām cenu atlaides!

• Adrese līdzšinējā: Arhitektu ielā 1 (blakus LU Lielajai ēkai), telefons: 7212327